

Geestdorp/Houtdijk, 3 november 2025

Geacht college, geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief verzoeken wij u om te besluiten, dat een crematorium op de locatie Geestdorp 48 Woerden niet gewenst is en daarmee de vergunningsaanvraag voor een crematorium op deze locatie af te wijzen.

Als bewoners van het Buurtschap Houtdijk en Geestdorp en als inwoners van Woerden zijn we op 13 april 2023 onaangenaam verrast door de publicatie van een vergunningsaanvraag voor een crematorium op Geestdorp 48.

Sindsdien is er veel gezegd en geschreven over deze aanvraag. We hebben twee maal een gesprek gehad met wethouder Noorthoek en we hebben alle gemeenteraadsfracties bezocht. We hebben onze bezwaren kenbaar gemaakt in de media en in een brief aan de initiatiefnemers. Nu het moment nadert dat de gemeente een besluit moet nemen over de aanvraag – althans over de principiële vraag of een crematorium op deze locatie wenselijk is - richten wij ons rechtstreeks tot het college van B&W en tot de gemeenteraad van Woerden met het klemmende verzoek om de aanvraag af te wijzen. Hierbij wijzen we u uitdrukkelijk op de procedurele en juridische risico's voor de gemeente en op de eenzijdige en partijdige onderbouwing van de aanvraag in de rapporten die in opdracht van de aanvragers zijn opgesteld.

Hieronder treft u een lijst met argumenten waarom de aanvraag moet worden afgewezen. Enkele argumenten behoeven een toelichting; daarvoor zijn bijlagen toegevoegd.

Onheldere procedure

'Het vestigen (...) van een bijzonder crematorium behoeft een vergunning van burgemeester en wethouders.' (artikel 53 Wet op de lijkbezorging). De normale procedure kent de volgende stappen:

- Eerste stap: principeverzoek of locatieverkenning bij gemeente;
- Gemeentelijk oordeel over ruimtelijke inpasbaarheid en procedure;
- Daarna start bestemmingsplanwijziging of omgevingsplanwijziging;
- Vervolgens vergunningaanvraag en participatieproces.

In dit geval is niet begonnen met een haalbaarheidsonderzoek of een locatieverkenning, maar is een vergunning aangevraagd. De diverse onderzoeken die nodig zijn om de wenselijkheid van een crematorium op deze locatie te beoordelen, zijn niet door de gemeente uitgevoerd, maar door de indiener. Deze onderzoeken zijn subjectief en zijn geschreven vanuit de belanghebbende. We maken er bezwaar tegen dat de gemeente de wenselijkheid van een crematorium op deze locatie baseert op deze partijdige rapporten.

In strijd met goede ruimtelijke ordening

Het verlenen van een vergunning voor deze aanvraag zou een volstrekt onevenwichtige toedeling van functies aan locaties betekenen. Er is geen redelijk evenwicht tussen alle

betrokken belangen, met aan de ene kant het commerciële belang van de indieners en aan de andere kant het belang van dit gebied:

- Het bijna duizend jaar oude en ongeschonden buurtschap 'Klein Houtdijk'
- Het Westelijk Weidegebied met cope-landschappen
- De Groene Brug tussen de kernen Woerden en Harmelen
- Het verantwoord omgaan met de Limeszone

Strijd met het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan staat het niet toe. Het bestemmingsplan zegt:

- 'Behoud en versterking ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied'
- 'Behouden en versterken oeverwal Oude Rijn en Limes zone' (Unesco erfgoed)
- Waardering polder Klein Houtdijk is 'hoog'

Strijd met Omgevingsvisie

De aanvraag is in strijd met de Omgevingsvisie van de gemeente Woerden (2022):

- 'De gemeente Woerden houdt het buffergebied tussen Harmelen en Woerden ('De groene Brug') open
- 'Het goud van Woerden, duurzaam groengebied'
- 'Cultuurhistorisch hoog gewaardeerd gebied'
- 'Geen ver-rommeling van de oeverwallen en de limeszone'
- Dit gebied is geen "kernrandzone"

Strijd met Visie landelijk gebied

De Visie Landelijk Gebied van de gemeente Woerden zegt:

- 'Behoud de geschiedenis van het Landschap'
- 'Het verhaal van het "land van Woerden" moet worden verteld en beleefd
- 'Bewustwording van de 'waarde van het Land'; moet voor nu en later zijn kwaliteiten behouden'

Past niet in het Belvedere-project

De gemeente Woerden heeft het Belvedere-project opgezet ter stimulering en behoud van de cultuurhistorische waarden in het landelijk gebied en heeft het boek 'Het Land van Woerden' uitgegeven.

Kernwaarde van het Belvedere-project: 'Behoud cultuurhistorische waardevolle elementen en structuren'

Locatiestudie gemeente Woerden heeft Houtdijk/Geestdorp afgewezen

De gemeente Woerden heeft in het verleden een locatieonderzoek voor een crematorium laten uitvoeren met de volgende criteria:

- 'Ligging in/tegen de stad'
- 'Goede bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar vervoer'
- 'Realisatie in combinatie met begraafplaats'

Locatie Geestdorp 48 voldoet in het geheel niet aan deze criteria.

In het genoemde locatieonderzoek werd locatie Houtdijk afgewezen (Rapportage verkennend onderzoek, pag. 12-13)

Externe partijen uiten fundamentele bezwaren

Belangrijke externe partijen hebben fundamentele bezwaren geuit tegen de aanvraag voor een crematorium. Bijlagen zijn brieven van Stichting Hugo Kotestein en Erfgoed Vereniging Bond van Heemschut. Ook de Stichting Landschap erfgoed Utrecht heeft deze bezwaren geuit. Hoofdpunten:

- 'Behoud en versterk de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied'
- 'Behoud de nog gave polder Klein Houtdijk en de specifieke karakteristieken met de identiteit van Woerden'
- 'lees het beleid van de gemeente Woerden in de omgevingsvisie, waar gepleit wordt om de kernen Harmelen en Woerden gescheiden te houden'
- 'Maak gebruik van de mogelijkheid om de ruimtelijke kwaliteit op deze locatie juist nu te verbeteren, denk hierbij aan de ruimte voor ruimte regeling'
- 'Recente Raadsinformatiebrief [RIB] met totaal waardering van polder Klein Houtdijk 'zeer Hoog'

In het jaarverslag 2024 stelt de Stichting Hugo Kotestein duidelijk, dat de bezwaren niet zijn weggenomen met het bijgestelde plan van de aanvragers (zie bijlage pagina 37).

Verzet van omwonenden

De overgrote meerderheid van de bewoners van dit deel van Geestdorp en de Houtdijk en veel inwoners van Breeveld hebben te kennen gegeven dat ze grote bezwaren hebben tegen dit initiatief en dat ze zich ertegen zullen verzetten.

De omwonenden hebben een brief geschreven aan de initiatiefnemers waarin zij hun positie en bezwaren uiteengezet hebben. Deze brief is ondertekend door 90 omwonenden. Zie bijlage.

Strijd met de Omgevingsverordening Provincie Utrecht

De aanvraag is in strijd met de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht. In de Omgevingsverordening staat onder meer:

- De bestaande cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden moeten behouden worden.
- Bij functiewijziging agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie anders dan wonen, moet door sloop de oppervlakte van de fysiek aanwezige bebouwing met 50% gereduceerd worden (artikel 9.11). In het nu ingediende plan is de nieuwe bebouwde oppervlakte ruim 100% van de huidige bebouwing! Bovendien: "de bouwmasa is grotendeels ontstaan na 1980 en is op zich al een planologische misser." (Hugo Kotestein Jaarverslag 2024, pag. 37).

Verkeersveiligheid in het geding

- Geestdorp (N198) is nu reeds een druk belaste weg tussen Woerden en Harmelen en naar een oprit van de A12. De weg is op diverse punten nu reeds onvoldoende veilig.
- De provincie werkt aan het veiliger maken van de N198 en wil zoveel als mogelijk in- en uitritten mijden.
- Tijdens een recente bijeenkomst voor omwonenden heeft de provincie met klem ontkend, dat bij de herinrichting van de N198 wordt voorgesorteerd op een crematorium, hetgeen in de rapportage van Roelofs wel wordt beweerd namens de initiatiefnemers.
- Twee crematies per dag zou een toename generen van ± 50.000 in- en uitritten per jaar, dit is excl. alle bijbehorende verkeersbewegingen.
- De in- en uitrit in het getekende plan ligt op een onoverzichtelijk punt.

Zie bijlage voor een toelichting op de verkeersproblemen.

Alternatieve locaties

Hoewel de omwonenden niet verantwoordelijk zijn voor het zoeken van een goede locatie voor een crematorium, wijzen we erop dat er in de gemeente voldoende locaties zijn die beter geschikt zijn en meer voldoen aan de criteria die de gemeente zelf heeft geformuleerd.

Deze locatie is niet in beeld gekomen door ruimtelijk beleid van de gemeente, maar uitsluitend doordat zich een commerciële partij heeft gemeld die een positie op deze plek heeft verworven. Hierin meegaan zou beleid zijn in de categorie 'dan maar hier doen' en 'het moet toch ergens'. Dat zou het tegenovergestelde zijn van zorgvuldige en evenwichtige ruimtelijke ordening.

Contactgroep Omwonenden Geestdorp 48

Bijlagen:

- Brief Stichting Hugo Kotestein
- Jaarverslag Stichting Hugo Kotestein 2024 pag. 37
- Brief Erfgoed Vereniging Bond van Heemschut
- Brief omwonenden aan initiatiefnemers
- Toelichting bezwaren verkeersveiligheid
- Crematorium Woerden Rapportage verkennend onderzoek

STICHTING

HUGO KOTESTEIN

Adres werkgroep Woerden

1 [redacted] 2

Tel: [redacted]

email: [redacted]@planet.nl

College van B&W van Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

t.a.v. wethouder A. Noorthoek

kopie aan: wethouder A. de Regt
en commissie RKE

Datum: 5 januari 2024

Betreft: Aanvraag omgevingsvergunning Geestdorp 48, Woerden

Geachte wethouder Noorthoek,

Via de Woerdense Courant van 14 december jl. hebben wij kennis genomen van de aanvraag voor de realisatie van een Afscheidscentrum op de locatie Geestdorp 48 te Woerden.

Al in het stadium van behandeling van de aanvraag willen wij onze mening geven over het ingediende plan op deze plek.

De hoofddoelstelling van Stichting Hugo Kotestein is opkomen voor behoud en versterking van de (historisch)-ruimtelijke kwaliteit van de stads- en dorpsgebieden en het landelijk gebied.

aanleiding

Vanwege het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden op de oeverwal van de Oude Rijn vinden we de nieuwe bestemming, welke de aanvrager op deze plaats beoogt, niet acceptabel. In deze brief lichten we dit toe.

Op de locatie Geestdorp 48 was tot voor kort een agrarisch bedrijf gevestigd. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn gestaakt. De eigenaar van de locatie overweegt een nieuwe bestemming. Op het erf staan heden een vijftal agrarische bedrijfsgebouwen van verschillende grootte met aan de voorzijde een losstaande woning van het type bungalow.

bestemmingsplan

Volgens het bestemmingsplan (Landelijk gebied Woerden-Kamerik-Zegveld) geldt voor het gebied de bestemming 'agrarisch-landschappelijke waarden' (A-L) met als toevoeging het kenmerk: 'openheid en karakteristiek verkavelingspatroon'.

Daarnaast geeft het bestemmingsplan aan dat het gebied een hoge archeologische waarde heeft (hier ligt o.a. de Limes-zone).

omgevingsvisie

In 2022 is de Omgevingsvisie Woerden vastgesteld.

Het perceel Geestdorp 48 ligt op de oeverwal van de Oude Rijn. Op pagina 17 van de Omgevingsvisie is te lezen dat de oorspronkelijke structuur van de oeverwal - in combinatie met het doorzicht naar het open veenweidegebied - met name bij Geestdorp nog zo herkenbaar is. Iets verderop op pagina 17 staat dat door voort te bouwen op deze specifieke karakteristieken we de identiteit van Woerden behouden en versterken.

Noordelijk van de Oude Rijn ligt hier de nog gave polder Klein Houtdijk met op de oeverwal de blokverkaveling van voor het jaar 1000 en aan de overkant van de Houtdijk de opstrekende

verkaveling van na het jaar 1000, die wordt gekenmerkt door de historische lengte van ca. 1300 meter.

Het ingediende bouwplan zal leiden tot een aantasting en verdichting van de oeverwal met bebouwing, extra verkeer en parkeervoorzieningen die niet passend zijn in dit gebied.

Door het beëindigen van de agrarische activiteiten op Geestdorp 48 ontstaat juist de mogelijkheid om het aantal kubieke meters bedrijfsbebouwing - grotendeels daterend uit de periode 1970 tot 1985 - sterk te reduceren, waardoor het landschap door herinrichting weer zijn oorspronkelijke uitstraling kan krijgen.

Dit laatste past ook in het beleid van de gemeente om de kernen Woerden en Harmelen gescheiden te houden (zie pagina 47 van de Omgevingsvisie). Het beoogde buffergebied tussen de kernen Woerden en Harmelen heeft in de Omgevingsvisie de naam De Groene Brug gekregen. Met het ingediende bouwplan zou het landschap op deze vitale plek juist verder verdicht worden, waardoor het tegendeel bereikt wordt van wat in de Omgevingsvisie wordt uitgesproken.

Hoe het landschap op de oeverwallen op een acceptabele manier kan worden beschermd en ingericht is o.a. te vinden in het Inspiratieboek: "Versterken oeverwallen Oude Rijn in het Venster Bodegraven-Woerden", uit 2012. Zie hiervoor pagina 88 van de Omgevingsvisie Woerden.

rapport waardering polders

In oktober jl. heeft het College van B&W met een RIB aan de Raad het rapport "Waardering polders in Woerden en Oudewater" toegestuurd. Het rapport bevat een cultuurhistorische beschrijving van de polders in de twee gemeenten (het is een aanvulling op de cultuurhistorische waardenkaart). Op pagina 35-36 wordt polder Klein Houtdijk beschreven. De totaalwaardering voor polder Klein Houtdijk is: hoog!

Een signaal dus om zeer kritisch naar de voorliggende bouwaanvraag en bestemmingswijziging te kijken.

omvang bouwplan

Het bouwplan gaat volgens de aanvraag uit van een te bebouwen oppervlak van 3375 m². Het bebouwde oppervlak van het voormalig agrarische bedrijf is 2110 m².

Het nieuwe bouwplan is veel te massaal voor dit open gebied.

Volgens de eerste kadastrale kaart uit 1832 was de strook tussen de Rijn en de ontginningsbasis Klein Houtdijk twee eeuwen geleden onbebouwd.

Het taps toelopende perceel, waarop later de bebouwing van Geestdorp 48 is gekomen, is een karakteristiek element in het verkavelingspatroon. Het perceel ligt ter plaatse van de opvallende knik in het verloop van de Houtdijk.

Via Topotijdreis is het verloop van de bebouwing op dit perceel te volgen. Rond 1860 verschijnt er een klein bouwwerk op deze plek, vermoedelijk een woning met schuur. In de jaren 1971-1980 groeit dit bescheiden plattelandserf uit tot een boerenerf met een cluster van bedrijfsgebouwen.

Topotijdreis laat tevens zien hoe het groene gebied tussen de Oude Rijn en de Houtdijk nabij Geestdorp 48 in de laatste decennia is verrommeld door demping van meerdere sloten, waardoor het afwijkende verkavelingspatroon uit vroeger tijden verloren is gegaan. Na 1980 is er ten oosten van Houtdijk 48 nog een betonnen kavelpad bijgekomen dat met een wijde boog richting de Houtdijk loopt en deze kruist. Recent is dit betonnen pad doorgetrokken naar het noorden tot aan de Hollandse Kade. Ook is er naar het zuiden een verbinding gemaakt met de Provinciale weg N198.

De bijzondere polderstructuur heeft hierdoor zwaar geleden, mede veroorzaakt door de teelt van snijmais.

Maar de historische polderstructuur zou hersteld kunnen worden. Het gemeentebestuur kan definiëren wat de gewenste invulling is voor dit vrijkomende boerenerf, liggend op een gevoelige plek in het buitengebied van de gemeente. In samenhang met de gewenste bestemming van het boerenerf zou het bijzondere landschap er omheen tussen de Oude Rijn en de Houtdijk weer hersteld kunnen worden naar bijvoorbeeld de situatie 1850-1900.

verkeer

Dan nog een opmerking over de gevolgen van het ingediende bouwplan voor de infrastructuur ter plaatse. De bestemming Afscheidscentrum met crematorium zal extra verkeer aantrekken. Door de

ligging aan de Provinciale weg N198 die op gezette tijden erg druk is, is dit ongewenst. Bekend is dat op deze bochtige weg veel ongelukken gebeuren, meestal door te hard rijden. Ook het gebruik van de smalle Houtdijk voor de afwikkeling van bestemmingsverkeer voor het Afscheidscentrum moet worden voorkomen.

Bovendien zal het extra verkeer voornamelijk autoverkeer zijn.

De locatie is moeilijk met openbaar vervoer of fiets te bereiken. De Provinciale weg hier heeft geen vrij liggend fietspad. Het doorgaande fietsverkeer wordt nu over Breeveld geleid.

Als een nieuw Afscheidscentrum voor Woerden en omliggende kernen een gewenste maatschappelijke voorziening is, is bereikbaarheid met het openbaar vervoer zeker een voorwaarde (vermindering van het autoverkeer is toch gemeentelijk beleid). De locatie Geestdorp 48 biedt die faciliteit niet.

slot

Het gemeentelijk beleid zou bij voorkeur gericht moeten zijn op het verkleinen van het bouwperceel op adres Geestdorp 48, waarbij de voormalige agrarische bouwvolumes zijn in te zetten bij ruimte-voor-ruimte situaties.

Realisatie van het beoogde plan zou een ernstige en niet meer te herstellen aantasting van het aloude cultuurlandschap bij de Houtdijken betekenen, en volledig in strijd zijn met het ruimtelijk beleid van de gemeente voor dit gebied zoals dat recentelijk in de Omgevingsvisie is geformuleerd.

Wij dringen er bij het gemeentebestuur op aan niet mee te werken aan een bestemmingswijziging die vestiging van het Afscheidscentrum op Geestdorp 48 mogelijk moet maken.

Met vriendelijke groet

namens St. Hugo Kotestein

■■■■■, voorzitter werkgroep Woerden

mede namens werkgroep Kamerik

Bouwplan crematorium

Geestdorp/Houtdijk

Eind 2023 is een aanvraag ingediend voor het realiseren van een Afscheidscentrum (met crematorium) op de locatie Geestdorp 48. Hier was tot enkele jaren geleden een agrarisch bedrijf gevestigd. Het bebouwde oppervlak zal in het ingediende plan fors toenemen.

Stichting Hugo Kotestein vindt het bouwplan veel te massaal voor dit open gebied. Het zal leiden tot een aantasting en verdichting van de oeverwal van de Oude Rijn door bebouwing en door extra verkeer en parkeervoorzieningen. Het geheel past niet in dit gebied.

Door het beëindigen van de agrarische activiteiten op Geestdorp 48 ontstaat juist de mogelijkheid om het

De werkgroep wijst een crematorium hier af.

aantal kubieke meters bedrijfsbebouwing sterk te reduceren. Door herinrichting zou het landschap weer zijn oorspronkelijke uitstraling kunnen krijgen. Dit laatste past in het beleid van de gemeente om de kernen Woerden en Harmelen gescheiden te houden. In de nieuwe Omgevingsvisie heet het beoogde buffergebied tussen Woerden en Harmelen 'De Groene Brug'. Deze titel zegt al genoeg over de intentie met het gebied.

De werkgroep Woerden heeft begin 2024 in een brief aan het gemeentebestuur erop aangedrongen niet mee te werken aan een bestemmingswijziging om een Afscheidscentrum op Geestdorp 48 mogelijk te maken.

In oktober heeft de initiatiefnemer een aangepast plan ingediend. Een deel van het beoogde bouwvolume wil men in het nieuwe plan ondergronds realiseren in een kelder.

Verder worden situering en vorm van de gebouwen anders, waardoor het geheel volgens de indieners een meer landschappelijk karakter krijgt. Voor autoverkeer zal het centrum alleen bereikbaar zijn via Geestdorp en niet via de smalle Houtdijk zoals in het vorige plan.

De aanpassingen in het bouwplan zijn voor onze werkgroep geen aanleiding om onze mening te veranderen. Het Afscheidscentrum past qua uitstraling en functie niet in deze landelijke omgeving. Bezoekers zullen vrijwel allemaal per auto komen. Dit levert veel extra verkeer op en vraagt om veel parkeerruimte. De bijzondere zichtlijnen in het gebied zullen hoe dan ook aangetast worden.

Voor de beoordeling van het ingediende plan mag de bouwmassa van het beëindigde agrarische bedrijf geen uitgangspunt zijn; de bouwmassa is grotendeels ontstaan na 1980 en is op zich al een planologische misser.

Bovendien moet het landelijk gebied van Woerden niet de vestigingsplaats worden van een functie die veel verkeer aantrekt zoals een crematorium. Deze functie zal door de ligging tussen Woerden en Harmelen veel toeloop krijgen vanuit de agglomeratie Utrecht met Nieuwegein en Leidsche Rijn.

Vestingraad

De Stichts-Hollandse Historische Vereniging (SHHV) en Stichting Hugo Kotestein (SHK) participeren in de Vestingraad. Samen met nog zes andere Woerdense erfgoedorganisaties zijn SHHV en SHK de stem van de erfgoedpartners in het overleg van de Vestingraad.

Werkgroepslid Frits Welling vertegenwoordigt Stichting Hugo Kotestein in dit overlegorgaan.

De focus van de erfgoedinstellingen ligt vooral op meer aandacht voor cultuurhistorie in de nieuwe plannen voor de Binnenstad.

In het afgelopen jaar is een belangrijk onderwerp uit het overleg van de Vestingraad overgeheveld naar een nieuw opgerichte stichting. De stichting vertegenwoordigt de sector vastgoed (verhuurders, winkels en bedrijven). Het gespreksonderwerp in de nieuwe stichting is 'de vitale binnenstad', ofwel het herverkavelen van de winkelvestigingen in de binnenstad.

Voor de 'achterblijvende' sectoren - de cultuurtak - voelt dit als een amputatie van de Vestingraad. De cultuurtak wil advies kunnen geven aan de vastgoedtak, en vindt dat dit in de statuten van de nieuwe stichting moet worden vastgelegd.

Bouwplannen

Als werkgroep volgen we de gepubliceerde bouwvergunningen voor monumenten en andere beeldbepalende gebouwen. Hierna noemen we er drie uit het afgelopen jaar.

Gemeente Woerden
Tav het College van B&W
Postbus 45
3440 AA Woerden

per email: gemeentehuis@woerden.nl

Amsterdam, 8 december 2023

Geacht College,

Erfgoedvereniging Heemschut zet zich al meer dan 110 jaar in voor het behoud en de bescherming van cultuurmonumenten in heel Nederland. Wij zetten ons als particuliere vereniging met 5.000 leden, 160 vrijwilligers in 13 commissies en vier werkgroepen in voor het bewaken van de schoonheid van Nederland, en dus ook voor ons waardevolle cultuurlandschap.

Wij werden door onze leden geattendeerd op de aanvraag voor de ontwikkeling van een afscheidscentrum aan Geestdorp 48 te Woerden. De locatie alsmede het betreffende plan geven ons aanleiding tot het uiten van onze bezwaren bij uw College.

In de cultuurhistorische Atlas van de Provincie Utrecht wordt het zuidelijk deel van de polders Klein- en Groot-Houtdijk als oudste verkaveling geclassificeerd. Het gebied is in blokverkaveling voor het jaar 1.000 ontstaan. De betreffende locatie ligt op een oeverwal, grenzend aan de Oude Rijn, die de historische Romeinse Limes vormde en internationale bescherming heeft op UNESCO-niveau.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Woerden valt het gebied onder De Groene Brug. Hierin is als uitgangspunt opgenomen dat de recreatieve functie van het betreffende gebied waar het plan zich op richt versterkt zou moeten worden. Er is sprake van een combinatie van landbouw, natuur en recreatie, dat Woerden en Harmelen van elkaar gescheiden houdt (p. 47,48).

De door u uitgevoerde Rapportage verkennend onderzoek Crematorium Woerden uit 2015 gaat uit van een aantal onderzoekslocaties voor een nieuw crematorium, waaronder de Houtdijk. Deze locatie komt hierin als ongewenst naar voren, omdat het gelegen is in karakteristiek open landschap en zorgt voor verdichting van het landschap. Het tast de openheid van het gebied aan. De locatie Rijnhof, bij de begraafplaats, komt uit dit onderzoek verreweg naar voren als de voorkeurslocatie voor vestiging van een crematorium.

Hoewel het in dit geval niet gaat om de aanvraag voor een crematorium zien we ook een afscheidscentrum geen bijdrage leveren aan de landschappelijke openheid van het gebied. Qua functie, omvang, schaal en maat, parkeerbehoefte en toegang van de lijkwagens via de Houtdijk achten wij deze ontwikkeling totaal niet passend in de omgeving.

Namens de commissie Utrecht van Erfgoedvereniging Bond Heemschut verzoeken wij dan ook negatief te reageren op het initiatief om mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging c.w. omgevingsplanwijziging op deze locatie een afscheidscentrum te vestigen. De bezwaren met betrekking tot verkeer over de kleine, historische Houtdijk als waardevol boerderijenlint zijn door de bewoners uitvoerig toegelicht. Wij onderstrepen deze bezwaren.

Tot slot constateren wij dat het betreffende grotere gebied tussen Geestdorp en Houtdijk inmiddels sluipenderwijs wordt aangetast. Inmiddels wordt een deel bebouwd met mais, hetgeen in tegenstelling tot de beoogde recreatieve- en natuurwaarden afbreuk doet aan de beleavings- en natuurwaarden, samen met het onlangs dwars door de weilanden aangelegde betonnen pad. Wij zouden het op prijs stellen als er vanuit de gemeente effectieve maatregelen worden ontwikkeld dergelijke aantastingen van dit bijzondere stukje landschappelijk gebied tegen te gaan.

Graag worden wij door u op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en uw besluit,
In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,
Namens de commissie Utrecht,

Directeur

Aan Parel Uitvaartbegeleiding

Woerden/Kamerik/Harmelen, 8 december 2024

Geachte mevrouw [REDACTED],

Met deze brief reageren wij op uw mail van 23 oktober 2024, waarin u laat weten dat er een nieuw plan is ingediend voor het crematorium tussen Geestdorp en de Houtdijk en waarbij u ons opnieuw uitnodigt om in gesprek te gaan.

Ondergetekenden begrijpen dat u belang heeft bij deze uitnodigingen. De Omgevingswet stelt participatie verplicht voor indieners van plannen zoals het onderhavige plan.

Wij bevestigen dat u, zoals u in de genoemde mail schrijft, eerder gevraagd heeft om een gesprek en dat u een voorlichtingsbijeenkomst heeft georganiseerd, waarvoor u omwonenden heeft uitgenodigd.

Ons standpunt is, dat het bestemmingsplan voor dit gebied niet gewijzigd mag worden ten behoeve van een crematorium. Dat is ook het standpunt van organisaties zoals de Hugo Kotestein Stichting, Erfgoedvereniging Bond Heemschut en Landschap Erfgoed Utrecht. Hieronder zetten we de argumentatie voor ons standpunt nog eens op een rij. Vanuit dit standpunt is een mondeling overleg vooralsnog niet nuttig. Tegen de nieuwe plannen die u heeft ingediend hebben we dezelfde bezwaren als tegen de vorige plannen. We hebben de plannen bestudeerd en met deze brief reageren we op uw verzoek tot participatie. Deze brief kunt u beschouwen als de reactie van de ondertekenaars op uw verzoek tot participatie.

De aanvraag is niet acceptabel vanwege het behoud van agrarisch landschappelijke en cultuurhistorische waarden en het behoud en het versterken van de oeverwal Oude Rijn en de limeszone [Unescowaardig]. Volgens het bestemmingsplan (Landelijk gebied Woerden-Kamerik-Zegveld) geldt voor het gebied de bestemming 'agrarisch-landschappelijke waarden' (A-L) met als toevoeging het kenmerk: 'openheid en karakteristiek verkavelingspatroon'. Daarnaast geeft het bestemmingsplan aan dat het gebied een hoge archeologische waarde [3] heeft (hier ligt o.a. de Limes-zone).

In 2022 is de Omgevingsvisie Woerden vastgesteld. Het perceel Geestdorp 48 ligt op de oeverwal van de Oude Rijn. Op pagina 17 van de Omgevingsvisie is te lezen dat de oorspronkelijke structuur van de oeverwal - in combinatie met het doorzicht naar het open veenweidegebied - met name bij Geestdorp nog zo herkenbaar is. Iets verderop op pagina 17 staat dat door voort te bouwen op deze specifieke karakteristieken we de identiteit van Woerden behouden en versterken. Noordelijk van de Oude Rijn ligt hier de nog gave polder Klein Houtdijk met op de oeverwal de blokverkaveling van voor het jaar 1000 en aan de overkant van de Houtdijk de verkaveling van na het jaar 1000, die wordt

gekenmerkt door de historische lengte van ca. 1300 meter. Het ingediende bouwplan zal leiden tot een aantasting en verdichting van de oeverwal met bebouwing, extra verkeer en parkeervoorzieningen die niet passend zijn in dit gebied.

Volgens de Omgevingsvisie (pag. 47) moeten de kernen Woerden en Harmelen gescheiden blijven. Geestdorp 48 ligt midden in het gebied, dat in de Omgevingsvisie 'De Groene Brug' wordt genoemd. Met het ingediende bouwplan zou het landschap op deze vitale plek juist verder verdicht worden, waardoor het tegendeel bereikt wordt van wat in de Omgevingsvisie wordt uitgesproken.

Deze locatie ligt volgens de Omgevingsvisie eveneens in 'Het Goud van Woerden'. Het Goud van Woerden is het Westelijk Weidegebied met een unieke duizend jaar oude cope-structuur. Dat moet volgens de Omgevingsvisie behouden blijven. De Houtdijk is een uniek, eeuwenoud buurtschap.

Een aantal jaren geleden heeft de gemeente Woerden een locatiestudie laten verrichten voor een crematorium. De Houtdijk wordt in deze studie door de provincie, op basis van het behoud van de ruimtelijke kwaliteit, afgewezen en de gemeente heeft destijds de conclusie van die studie onderschreven.

In voornoemde locatiestudie zijn ook de voorwaarden voor haalbaarheid genoemd: ligging in/tegen de stad, goede bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar vervoer en dit alles in combinatie met een begraafplaats. Deze voorwaarden zijn hier niet haalbaar, integendeel zelfs. In alle gevallen zal de verkeerssituatie hier problematisch zijn, voor fietsers zelfs praktisch onbereikbaar.

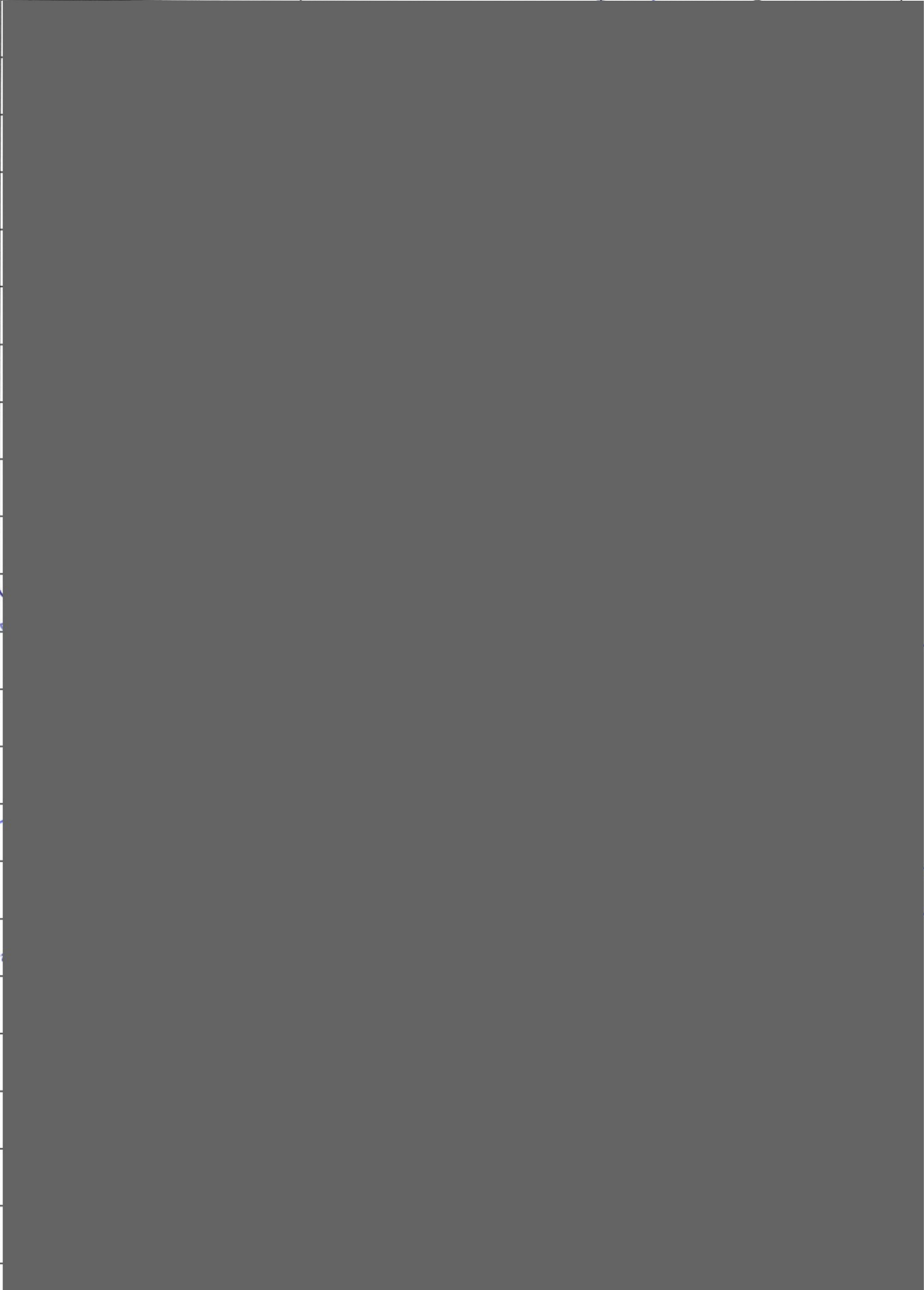
De omvang van de bebouwing boven de grond is in het nieuwe plan verminderd, maar daarvoor in de plaats is een grote ruimte onder de grond gekomen. De omvang van de activiteiten wordt derhalve niet kleiner en daarmee blijft ook de druk op het hele gebied even groot. Het afgraven van een substantieel deel van het perceel voor het maken van een kelderruimte staat op gespannen voet met de archeologische waarde ter plekke. Volgens de archeologische regels mag er in de oeverstrook niet dieper dan 20 of 30 centimeter worden gegraven.

Op basis van de bovenstaande argumenten verklaren ondergetekenden, dat zij ernstig bezwaar maken tegen de aanvraag, ook in de nieuwe vorm. We verzoeken de indieners om het plan in te trekken en we vragen de gemeente om het plan, als het wordt doorgezet, af te wijzen.

Met vriendelijke groet,

Ondertekenaars, 86 personen, zie volgende 4 pagina's

Naam	Adres	Handtekening

Naam	Adres	Handtekening
		

Handwritten signature and date: 1-1-2020

[illegible]

Naam	Adres	Handtekening

Verkeersveiligheid, bereik en andere verkeersaspecten: kritiek op rapport Roelofs

Contactgroep omwonenden Geestdorp 48

Oktober 2025

Omwonenden stellen, dat de aanvraag voor een crematorium op Geestdorp 48 leidt tot verkeersonveiligheid en tot problemen met de verkeersafhandeling. De bereikbaarheid met het openbaar vervoer is onvoldoende en de locatie is niet goed op een veilige manier te bereiken voor voetgangers en fietsers.

In opdracht van de initiatiefnemers heeft Bureau Roelofs een rapport uitgebracht. Hieronder lichten we onze bezwaren op gebied van verkeer en verkeersveiligheid toe en gaan we in op gebreken in het rapport van Roelofs.

1 Verkeersbelasting te optimistisch voorgesteld

Roelofs stelt, dat 5 uitvaarten per dag het meest denkbare is. Ze nemen aan, dat een uitvaart gemiddeld 48,6 verkeersbewegingen meebrengt. In het rapport wordt niet onderbouwd waar de aanname, dat er maximaal 5 uitvaarten per etmaal komen op is gebaseerd. In het plan van de initiatiefnemers komen er twee aula's en kunnen er twee uitvaarten tegelijkertijd plaatsvinden. Daarmee zijn er méér dan 5 uitvaarten per etmaal mogelijk. Ook kan een uitvaart veel meer verkeersbewegingen meebrengen dan het gemiddelde waar Roelofs van uitgaat.

Daarbij komt, dat Roelofs geen rekening houdt met overige verkeersbewegingen. Aan het begin van het rapport schrijft Roelofs: "In dit afscheidscentrum zullen onder andere een crematorium, twee aula's, kantoren, een stalling voor rouwwagens en een winkel voor aanverwante producten worden gevestigd."

Dat is overduidelijk méér dan alleen de bezoekers van de uitvaart. En dan staat er ook nog 'onder meer'.

2 Piekmomenten verkeer onderschat

Om de verkeersintensiteit te meten heeft Roelofs twee keer een schouw uitgevoerd en gebruik gemaakt van telgegevens. De schouw is uitgevoerd om 11 uur en om 14 uur. Daarover staat in het rapport: "Tijdens de schouw is in beide gevallen opgevallen dat er een constante verkeersstroom op de N198 aanwezig is. Het is niet extreem druk, maar er is 'gewoon altijd verkeer' aanwezig." Dat klopt en dat geldt voor de rustige periode overdag. Er is echter veel meer verkeer in de ochtend tot tenminste 9 uur en soms tot 10 uur en zeker in de namiddag vanaf 16 uur. Op drukke tijden is het nu al moeilijk om vanaf de dwarsverbinding van de Houtdijk met een auto de N198 op te komen. Het is onrealistisch om te veronderstellen, dat in- en uitrijdend verkeer voor een uitvaart geen opstoppen zal veroorzaken.

Met enige regelmaat is er nog véél meer verkeer op de N198. Als er file is op de A12 gaan automobilisten uitwijken door de A12 bij De Meern of Harmelen te verlaten en via de

N198 naar Woerden te rijden. In uitzonderlijke gevallen is er dan één file over het hele traject. Dit is gelukkig geen dagelijks verschijnsel, maar het komt wel voor dat het verkeer van en naar Woerden vanaf de Oostkant urenlang volkomen vastloopt.

3 De inrit is verkeersonveilig

De huidige inrit naar de boerderij ligt tussen twee beeldbepalende bomen. Terecht schrijft Roelofs, dat deze inrit niet geschikt is: te smal en slecht zicht door de beplanting en de bomen.

Roelofs adviseert als escape een tweede inrit te gebruiken. Deze inrit bestaat op papier, maar wordt al decennia lang niet gebruikt. Vraag: kan dat zomaar?

Roelofs concludeert dat het plan geen grote problemen oplevert voor het verkeer, maar richt zich vooral op eventuele wachttijden voor uitrijdend verkeer vanaf het crematorium en zegt nauwelijks iets over verkeersveiligheid. De geplande inrit ligt in een bocht van de provinciale weg. De N198 is op diverse punten géén veilige weg. Een drukke afrit toevoegen in de bocht is onwenselijk vanuit oogpunt van verkeersveiligheid. Van verkeersdeskundigen en -inspecteurs hebben wij gehoord, dat zij een afrit op dit punt in deze weg ontraden.

4 Gevaarlijke oversteekplaats voor fietsers

Roelofs schrijft, dat de oversteekplaats voor fietsers niet optimaal is, maar ziet dat niet als een bezwaar, omdat fietsers ook de optie hebben om via de Houtdijk naar de achteringang te fietsen. Dat is een al te gemakkelijke redenering; er zullen hoe dan ook fietsers via de hoofdingang komen en gaan. De stelling, dat de suggestiestroken voldoende zijn voor de veiligheid van de fietsers is nergens op gebaseerd. De ervaring van de bewoners in deze omgeving is anders. Uiteraard houden de meeste automobilisten rekening met het feit, dat auto's en fietsers samen deze weg gebruiken, maar helaas zijn er toch regelmatig automobilisten die door snelheid en weggedrag voor de fietsers een gevaar vormen.

5 Voetgangers en openbaar vervoer

“Voor voetgangers is er geen trottoir aanwezig waarbij deze veilig kunnen ontsluiten.”

Dit probleem beamen wij. Als oplossing schrijft Roelofs, dat er in de buurt van Geestdorp 48 een bushalte aanwezig is. In de plannen van de provincie voor het verbeteren van de N198 komt deze bushalte echter te vervallen. De bushalte die blijft ligt op ongeveer 500 meter vanaf Geestdorp 48.

Over de veiligheid voor voetgangers schrijft Roelofs: “Echter is er geen goede veilige verbinding naar het afscheidscentrum vanaf de bushalte ten behoeve van de voetgangers. Een trottoir of een veilig voetpad ontbreekt. Naar oordeel van Roelofs Advies en Ontwerp is dat bij een dergelijke functie wel wenselijk, er komen immers veel

ouderen naar een crematorium die deels gebruik zullen maken van het openbaar vervoer en daarvandaan veilig en snel bij het crematorium moeten kunnen komen.” Dit zijn we met Roelofs eens.

Op deze passage volgt echter een merkwaardige tekst. Roelofs schrijft, dat “(...) een specifieke voorziening dichtbij het crematorium of goed bereikbaar via een voetpad wenselijk is.” Dit is merkwaardig, omdat de initiatiefnemers daar geen zeggenschap over hebben, en Roelofs ook niet. Dit is kennelijk een boodschap aan de provincie. De provincie is bezig met herinrichting van de N198. Roelofs heeft een korte lijn, want Roelofs is niet alleen de adviseur van de initiatiefnemers voor het crematorium, maar ook van de provincie voor de herinrichting van de N198.

Voor nu kan de conclusie alleen maar zijn, dat deze locatie met het openbaar vervoer niet op een veilige manier te bereiken is.

6 Positie van de provincie Utrecht

De omwonenden hebben contact gezocht met de provincie om hun zorgen over het initiatief voor een crematorium op deze plaats te bespreken. De provincie heeft ons laten weten niets over het plan te kunnen zeggen, omdat het plan niet bij de provincie is ingediend. Eerst moet de gemeente een besluit nemen; in het geval de gemeente een vergunning wil verlenen, dan komt het plan pas bij de provincie. De provincie wil niet op de zaken vooruitlopen.

Op zichzelf genomen kunnen de omwonenden begrijpen, dat de provincie strikt neutraal wil blijven, totdat een zaak formeel bij de provincie wordt ingediend. Dat komt een onafhankelijke oordeelsvorming door de provincie immers ten goede.

Deze strikte opstelling werpt echter een vreemd licht op hetgeen Roelofs schrijft op pag. 15:

“5.4 Visie wegbeheerder

Inmiddels heeft provincie Utrecht aangegeven dat zij op de hoogte zijn van de ontwikkeling en dat zij in de komende reconstructie van de N198 de aansluiting van het crematorium willen optimaliseren en voor willen bereiden.”

Hierboven schreven we, dat Roelofs zowel de initiatiefnemers adviseert over de verkeersaspecten, als de provincie adviseert over de herinrichting van de N198. Wij kunnen niet anders dan uit het citaat afleiden, dat de initiatiefnemers via Roelofs wél in dit stadium toegang hebben tot de provincie en de omwonenden niet. Het citaat wekt de suggestie, dat de provincie wel op de zaak vooruitloopt en ook al min of meer een positie heeft ingenomen.

Tijdens een bewonersinformatieavond over de herinrichting van de N198 op 2 oktober 2025 hebben we aan de ambtenaar van de provincie gevraagd hoe de visie van de provincie is op de verhouding tussen de herinrichting van de N198 en het initiatief voor een crematorium. De ambtenaar heeft ons daarop verzekerd, dat de provincie op geen enkele manier rekening houdt met het initiatief, omdat het niet aan de provincie voorligt.

Ofwel Roelofs heeft dit zelf verzonnen, ofwel de positie van de provincie is inconsistent en niet transparant.

Wij zien dit als een ernstig probleem in het kader van een open en eerlijke procedure. We zijn van mening, dat het rapport van Roelofs in het licht van het bovenstaande terzijde gelegd moet worden. Aan de provincie vragen we met klem om bij de beoordeling van het plan – in het onverhoopte geval de gemeente vergunning zou willen verlenen – haar eigen Omgevingsverordening alsook de verkeersveiligheid serieus te nemen en iedere schijn van partijdigheid of van beslissen vanuit voldongen feiten te vermijden.

Crematorium Woerden

Rapportage verkennend onderzoek

Woerden, hoofdstad van het *Groene Hart*

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Onderzoeksproces	4
2.1 Proces onderzoeksfase A	4
2.2 Proces onderzoeksfase B	4
3. Terugblik onderzoeksfase A	5
3.1 Wettelijk kader crematorium	5
3.2 Ontwikkelingen begraven en cremeren	5
3.3 Haalbaarheid crematorium	6
4. Marktconsultatie	9
5. Rijnhof voorkeurslocatie	11
5.1 Locatieonderzoek 2014	11
5.2 Aanvulling locatieonderzoek	12
5.3 Verkeer Geestdorp	13
5.4 Begraafplaats Rijnhof	16
5.5 Cultuurhistorie en archeologie	20
5.6 Natuur en landschap	21
6. Milieuaspecten	23
6.1 Eisen en maatregelen bij crematoria	23
6.2 Eisen en maatregelen bij een strooiveld	23
6.3 Gezondheidseffecten crematorium	23
6.4 Alternatieven voor cremeren	24
7. Ruimtelijke aspecten en kwaliteit	25
7.1 Programma van eisen	25
7.2 Ruimtelijke kwaliteit	25
7.3 Locatie crematorium op Rijnhof	26
8. Stappenplan realisatie crematorium	27
8.1 Stappenplan	27
8.2 Opstellen bestemmingsplan	27
9. Conclusies en aanbevelingen	28
Bijlagen	30
Bijlage 1: raming m ² bouwoppervlak voor een crematorium	30
Bijlage 2: bestemmingsplanprocedure	31

1. Inleiding

De gemeenteraad van Woerden heeft op 6 maart 2014 de wens uitgesproken een crematorium in de gemeente te (laten) realiseren. Een crematorium is een wenselijke aanvulling op de bestaande dienstverlening en faciliteiten van de begraafplaatsen. Voor het onderzoek naar de mogelijkheden voor en de haalbaarheid van een crematorium in de gemeente is een projectplan geschreven. Dit is op 13 mei 2014 door het College vastgesteld. Op 25 november 2014 heeft het College op basis van de resultaten van onderzoeksfase A het voornemen uitgesproken een crematorium op begraafplaats Rijnhof te vestigen, de inwoners van de gemeente Woerden en andere belanghebbenden te informeren en met hen in gesprek te gaan. Ook heeft zij opdracht gegeven nader onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om het crematorium op Rijnhof te realiseren (onderzoeksfase B).

Crematorium

De term crematorium wordt in dit document gebruikt voor een of meerdere gebouwen met buitenruimte waar nabestaanden afscheid nemen van een overledene en waar de overledene wordt gecremeerd. Dit betekent dat in ieder geval een aula, condoleanceruimte, keuken, urnenwinkel, ovenruimte en overige technische ruimten nodig zijn. Deze basisvoorzieningen kunnen worden uitgebreid met opbaarruimte (rouwkamers) en een koeling. In dat geval is sprake van een totaalvoorziening.

Behoefte aan een crematorium

De bevolkingsprognose voor de gemeente Woerden toont voor de komende jaren een stijging van het aantal inwoners dat jaarlijks overlijdt. In het recente verleden koos (ruim) de helft van de overleden inwoners van Woerden voor een crematie. Voor een crematie gaat men meestal naar Utrecht of naar Nieuwegein. Het crematiepercentage ligt in Woerden lager dan het landelijk gemiddelde (55% in Woerden t.o.v. 61,4 % landelijk in 2014). De uitvaartbranche verwacht een verdere stijging van het landelijk crematiepercentage. De verwachting is

dat óók in de gemeente Woerden een toenemend aantal mensen kiest voor een crematie.

Onderzoeksfases A en B

In het projectplan Crematorium Woerden zijn de vragen opgenomen die in het onderzoek beantwoord zouden moeten worden. Er is onderscheid gemaakt in onderzoeksfases A en B:

- Onderzoeksfase A omvat het onderzoek naar de haalbaarheid en de gewenste locatie. Dit deel bestaat uit een:
 - o haalbaarheidsonderzoek: is een crematorium in de gemeente Woerden (economisch) haalbaar en welke voorwaarden zijn van belang?
 - o locatieonderzoek: welke locaties in de gemeente Woerden zijn beschikbaar en geschikt? Welke locatie is het meest gunstig? Het locatieonderzoek moet leiden tot een voorkeurslocatie.
- Onderzoeksfase B gaat in op de mogelijkheden voor een crematorium op de voorkeurslocatie, het programma van eisen en overige aandachtspunten.

Onderzoeksfase A is uitgevoerd in de periode april – november 2014. Onderzoeksfase B is uitgevoerd in de periode december 2014 – september 2015.

Leeswijzer rapportage onderzoeksfase B

De voorliggende rapportage heeft betrekking op onderzoeksfase B. De rapportage begint met een korte beschrijving van het proces en de activiteiten die uitgevoerd zijn. Dit leest u in hoofdstuk 2. Daarna volgt een inhoudelijke terugblik op onderzoeksfase A. In hoofdstuk 3 wordt op de resultaten van onderzoeksfase A ingegaan. Ook wordt ingegaan op het wettelijk kader voor cremeren en op de haalbaarheid van een crematorium in de gemeente Woerden. Die gegevens zijn in het afgelopen jaar niet gewijzigd. In 2014 zijn marktpartijen geraadpleegd over de mogelijkheden die zij zien voor de vestiging van een crematorium in de gemeente Woerden en de in hun ogen meest geschikte locatie binnen de gemeente. In 2015 is een tweede ronde marktconsultatie georganiseerd. De resultaten van de marktconsultatie vindt u in hoofdstuk 4. In fase A is een locatieonderzoek uitgevoerd. Dat onderzoek is in het voorjaar van 2015 nogmaals kritisch bekeken. De informatie over het locatieonderzoek vindt u in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de milieuaspecten van een crematorium. In hoofdstuk 7 is een verkenning van het Programma van Eisen opgenomen. Dit laat zien hoeveel bebouwing nodig is en hoe gedacht kan worden over kwaliteit en de landschappelijke inpassing. Hoofdstuk 8 gaat in op de stappen die genomen moeten worden om te komen tot de realisatie

van een crematorium. De onderzoeksrapportage eindigt met conclusies en aanbevelingen.

Reactienota voornemen vestiging crematorium op begraafplaats Rijnhof

De reacties van de bewoners en andere belanghebbenden op het voornemen van het College een crematorium te vestigen op Rijnhof (besluit d.d. 25-11-2014) zijn opgenomen in de 'Reactienota voornemen vestiging crematorium op begraafplaats Rijnhof'. In de 'Reactienota' zijn zowel de vragen en opmerkingen van bewoners en andere belanghebbenden als de antwoorden opgenomen.

2. Onderzoeksproces

2.1 Proces onderzoeksfase A

Tijdens onderzoeksfase A is onderzoek gedaan naar de (economische) haalbaarheid van een crematorium en is onderzocht wat de beste locatie is voor een crematorium in de gemeente Woerden. De onderzoeksresultaten zijn weergegeven in de documenten 'Crematorium Woerden, Rapportage onderzoeksfase A' d.d. november 2014 en 'Locatie-onderzoek Crematorium Woerden' d.d. september 2014.

De conclusie van onderzoeksfase A was dat een kleinschalig crematorium in de gemeente Woerden onder voorwaarden haalbaar is. Begraafplaats Rijnhof is de beste locatie. Een aandachtspunt bij deze locatie is het verkeer op Geestdorp. Om die reden is op Geestdorp in oktober 2014 een verkeerstelling uitgevoerd. Op basis daarvan kon de conclusie worden getrokken dat Geestdorp de hoeveelheid verkeer die een kleinschalig crematorium met zich meebrengt, kan verwerken. Op basis van genoemde onderzoeken heeft het College op 25 november 2014 het voornemen uitgesproken een crematorium te vestigen op begraafplaats Rijnhof en daarover met de omwonenden en overige belanghebbenden in gesprek te gaan.

2.2 Proces onderzoeksfase B

Onderzoeksfase B loopt vanaf december 2014. Communicatie met omwonenden en belanghebbenden speelt hierin een belangrijke rol. Meer over de communicatie met de omwonenden is te vinden in de 'Reactienota voornemen vestiging crematorium op begraafplaats Rijnhof'.

In het voorjaar van 2015 zijn – als aanvulling op de verkeerstellingen die in 2014 zijn uitgevoerd – opnieuw verkeerstellingen uitgevoerd. Dit is gecombineerd met onderzoek naar doorgaand verkeer op Geestdorp en met snelheidsmetingen. Ook heeft Royal Haskoning DHV een second opinion uitgebracht over het verkeer op Geestdorp en knelpunten in de verkeersafwikkeling (bij vestiging van een crematorium op begraafplaats Rijnhof). In dit kader zijn in september 2015 ook fietstellingen uitgevoerd.

De bewoners maken zich zorgen over de gezondheidseffecten van een crematorium. Om die reden is overlegd met de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) over de milieuaspecten en de normen voor uitstoot van gassen (emissienormen) waaraan een crematorium moet voldoen. Aanvullend daarop heeft de GGD regio Utrecht informatie geleverd over de gezondheidseffecten van een crematorium.

In de afgelopen maanden is ook een verkenning uitgevoerd naar het Programma van Eisen (PvE) voor het crematorium. Aan welke bebouwingsoppervlakte moet gedacht worden? Welke kwaliteitseisen stellen we? Hoe gaan we om met de bestaande bebouwing op Rijnhof? Wat is de meest geschikte locatie voor een crematorium op Rijnhof?

En tenslotte is in de zomer van 2015 een tweede ronde marktconsultatie uitgevoerd. Hierbij is (opnieuw) gepeild of er belangstelling is bij marktpartijen voor een crematorium specifiek op begraafplaats Rijnhof wanneer men weet van de weerstand die van de omwonenden is te verwachten en de mogelijkheden/beperkingen die Rijnhof heeft. Ook zijn vragen gesteld over de bebouwingsmogelijkheden, het benutten van de bestaande aula en de ontsluiting. De resultaten van de marktconsultaties uit 2014 en 2015 zijn te vinden in hoofdstuk 4.

3. Terugblik onderzoeksfase A

3.1 Wettelijk kader crematorium

Cremeren is sinds 1955 wettelijk verankerd. Sinds 1991 zijn begraven en cremeren wettelijk gelijkgesteld.

In de Wet op de lijkbezorging (Wlb) zijn de wettelijke taken voor een gemeente op het gebied van lijkbezorging vastgelegd. Een gemeente geeft verlof tot begraven of cremeren van de overledene. Daarnaast is een gemeente verplicht om een mogelijkheid te bieden tot begraven op een gemeentelijke begraafplaats, een begraafplaats aangelegd en beheerd door de gemeente (art. 33 Wlb).

In de wet is geregeld dat crematies plaatsvinden in een crematorium. En dat de houder van een crematorium een register moet bijhouden van de crematies en de bestemming van de as. In de wet zijn ook regels opgenomen met betrekking tot het bewaren en de bestemming van de as.

De wet staat zowel een gemeentelijk als een bijzonder crematorium toe. Een bijzonder crematorium wordt gerealiseerd en beheerd door een kerkgenootschap, een privaatrechtelijke rechtspersoon of een natuurlijk persoon. Voor het vestigen, uitbreiden of wijzigen van een bijzonder crematorium is een vergunning van het College nodig.

Een besluit tot vestiging van een gemeentelijk crematorium kan, evenals een besluit tot het verlenen van een vergunning voor een bijzonder crematorium, pas genomen worden wanneer dit voornemen tenminste 30 dagen daarvoor gepubliceerd is.

Belanghebbenden kunnen tegen het besluit van het College om vergunning te verlenen voor een bijzonder crematorium bij Gedeputeerde Staten in beroep gaan.

3.2 Ontwikkelingen begraven en cremeren

Het gebied van afscheid nemen, begraven, cremeren en herdenken is in ontwikkeling. Onderstaand een overzicht van de ontwikkelingen die bij de plannen voor een crematorium van belang zijn.

Persoonlijke invulling afscheid

- Het afgelopen decennium is er meer aandacht gekomen voor het afscheid: de wijze waarop en de locatie waar het afscheid wordt georganiseerd, de keuze van muziek of andere performances, presentaties bij de plechtigheid, (nieuwe) afscheidsrituelen, keuze van kist of lijkwade, kunstwerken op het graf, e.d.
- De invulling van het afscheid wordt ook steeds meer gespreksonderwerp voordat iemand overlijdt. Uitvaartondernemers en -begeleiders spelen daar op in: een grote keuze aan lijkkasten/lijkwaden, een grote diversiteit aan urnen en nagedachtenisvormen. Verhalen over persoonlijke uitvaarten in media van uitvaartorganisaties dienen als voorbeeld en inspiratie, evenals open dagen of lezingen in uitvaartcentra en ook radio- en tv-reclames.
- We zijn steeds meer kostenbewust.
- We worden steeds mondiger en zijn op zoek naar informatie om eigen keuzes te maken.

Meer en anders herdenken

- We herdenken meer en anders. Iedere dag of week herdenken we wel een gebeurtenis of een persoon. Dat doen we ook op collectieve momenten. Andere voorbeelden zijn Lichtjesavond, Ode aan de Doden of herdenkingen op Moederdag of Kerstavond.

Toename aantal sterfgevallen en crematies

- De komende jaren (tot 2040) stijgt het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt.
- In 2014 was het gemiddelde crematiepercentage in Nederland 61,4 %. De verwachting is dat dit percentage de komende jaren groeit naar 75%. In een aantal grote steden ligt het crematiepercentage nu al op 75-80%.
De redenen om te kiezen voor cremeren zijn:
 - o Ontkerkelijkheid, maar ook meer keuzevrijheid voor degenen die wel verbonden zijn aan een kerkgenootschap;
 - o De wens geen zorg voor de nabestaanden achter te laten in de vorm van grafonderhoud of de keuze tussen wel of niet verlengen van het grafrecht;
 - o Kosten. Bij een crematie zijn er geen kosten voor grafrecht, grafmonument en onderhoud van het graf. Men kan kiezen uit diverse vormen van asbestemmingen, maar die zijn veelal goedkoper dan grafrecht en grafmonument;
 - o Culturele achtergrond. Er zal echter altijd een groep blijven die om geloofs- of culturele redenen kiest voor begraven.

- In Nederland zijn nu ongeveer 80 crematoria en op diverse plaatsen worden plannen voor nieuwe crematoria ontwikkeld. De verwachting is dat het aantal crematoria in Nederland de komende jaren stijgt naar 100. Er komen meer kleinschalige crematoria. De meeste crematoria zijn in handen van de drie grote uitvaartorganisaties/-verzekeraars (DELA, Yarden en Monuta). Daarnaast zijn er kleinschalige bijzondere crematoria (bijv. Zutphen, Uithoorn, Sneek). En er zijn gemeentelijke crematoria (o.a. in Amsterdam, Rotterdam, Amersfoort, Middelburg). Ook zijn er gemeenten die een aparte organisatie hebben opgericht voor de realisatie en exploitatie van de crematoria zoals Openbaar Lichaam Crematoria Twente, een gemeenschappelijke regeling waarin 13 gemeenten deelnemen. Het betreft hier de bestaande crematoria in Almelo en Enschede en de crematoria die in Borne en Oldenzaal in voorbereiding zijn.

3.3 Haalbaarheid crematorium

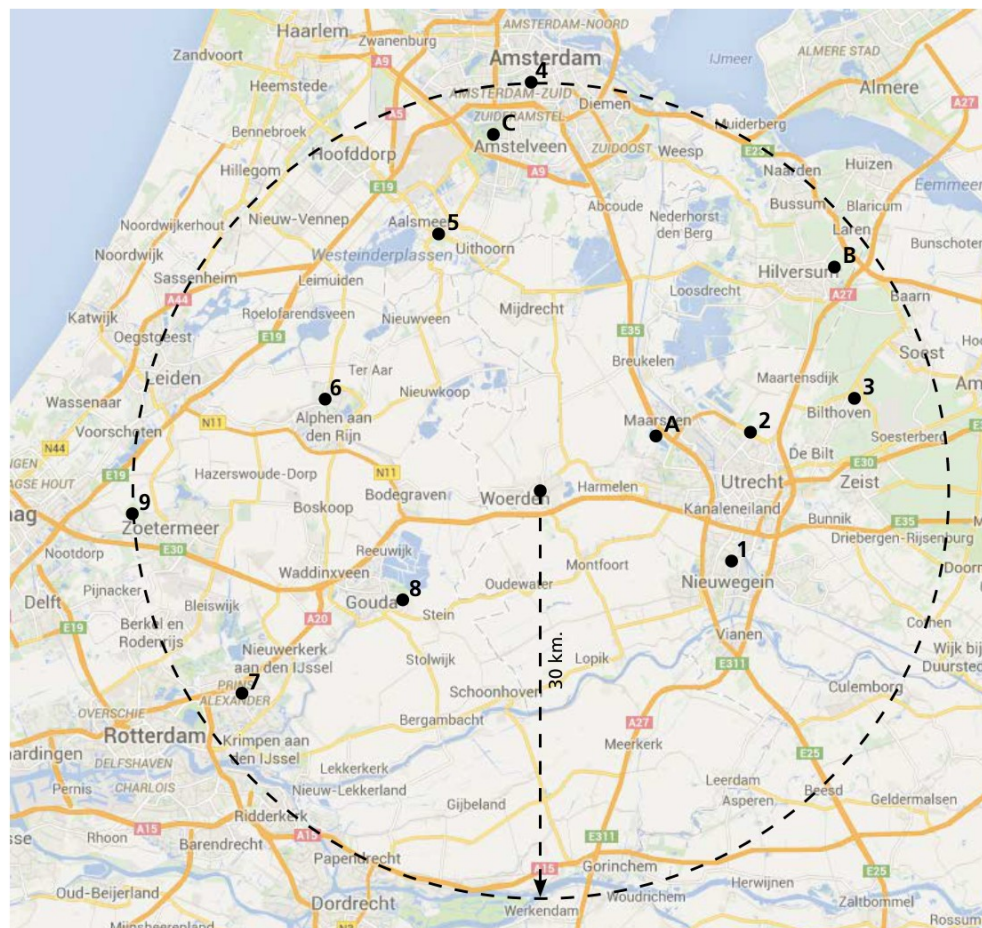
Op enige afstand van Woerden zijn diverse crematoria.

Crematoria staan in:

1. Nieuwegein, Crematorium Noorderveld (Monuta)
2. Utrecht, Crematorium Daelwijck (Yarden)
3. Bilthoven, Crematorium Den en Rust (sinds 2012 DELA)
4. Amsterdam, Crematorium De Nieuwe Ooster (gemeente Amsterdam)
5. Uithoorn, Crematorium Uithoorn (Uitvaartverzorging Bouwens)
6. Alphen aan de Rijn, Crematorium Alphen aan de Rijn (PC)
7. Capelle aan de IJssel, Crematorium Schollevaar (DELA)
8. Gouda, Crematorium IJsselhof (Yarden)
9. Zoetermeer, Crematorium Meerbloemhof (Monuta)

Plannen voor crematoria/crematoria in ontwikkeling in de regio (voor zover bekend):

- A. Utrecht, Crematorium Leidsche Rijn (DELA, verwachte opening in de loop van 2016);
- B. Hilversum, crematorium op begraafplaats Zuiderhof. De gemeente ontwikkelt het crematorium in eigen beheer. Naar verwachting gaat dit crematorium in 2016 open.
- C. Amsterdam, crematorium op begraafplaats Zorgvlied (gemeente Amstelveen). Naar verwachting gaat dit crematorium eind 2015 open.

Figuur 1. Crematoria in de omgeving van Woerden

Ontwikkeling begraven en cremeren in Woerden

Hoewel de crematiepercentages in Woerden enigszins fluctueren kan geconcludeerd worden dat het aandeel crematies in de gemeente Woerden boven de 50% ligt.

Jaar	Landelijk crematiepercentage*	Crematiepercentage Woerden
2009	56,8	56
2010	56,9	57
2011	58,6	46
2012	59,3	54
2013	61,0	52
2014	61,4	55

Figuur 2. Crematiepercentage landelijk en gemeente Woerden (* bron: lvc-online.nl en gemeente Woerden).

Prognose crematies

Voor deze prognose wordt gebruik gemaakt van twee soorten cijfers:

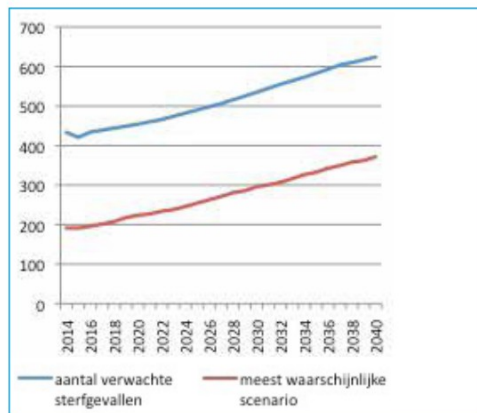
- De CBS-prognose voor de ontwikkeling van het aantal sterfgevallen in Nederland. Deze cijfers zijn dus niet specifiek voor Woerden.
- De historische cijfers van Woerden, aantallen begravingen en crematies.

De verwachting is dat het aandeel cremeren landelijk stijgt naar 75%. In welke mate en hoe snel het crematieaandeel in Woerden zal stijgen is niet te voorspellen. Dat is ook afhankelijk van het al dan niet aanwezig zijn van een crematorium in de gemeente Woerden. Bekend is dat in een gemeente het crematiepercentage stijgt als daar een crematorium gevestigd wordt. Dit gegeven werd in de marktconsultatie-gesprekken door de gesprekspartners bevestigd.

Prognose crematies Woerden

Figuur 3 toont de prognose voor cremeren door inwoners van de gemeente Woerden. In het meest waarschijnlijke scenario is er rekening mee gehouden dat er in de komende jaren een crematorium in Woerden gevestigd wordt.

Op basis van de ontwikkeling van het aantal inwoners en overlijdens in gemeente Woerden en de ontwikkeling van het crematiepercentage zullen naar verwachting in 2020 circa 220 inwoners van Woerden zich laten cremen in een Woerdens crematorium, in 2030 ligt dit aantal rond de 300 en in 2040 rond de 370.

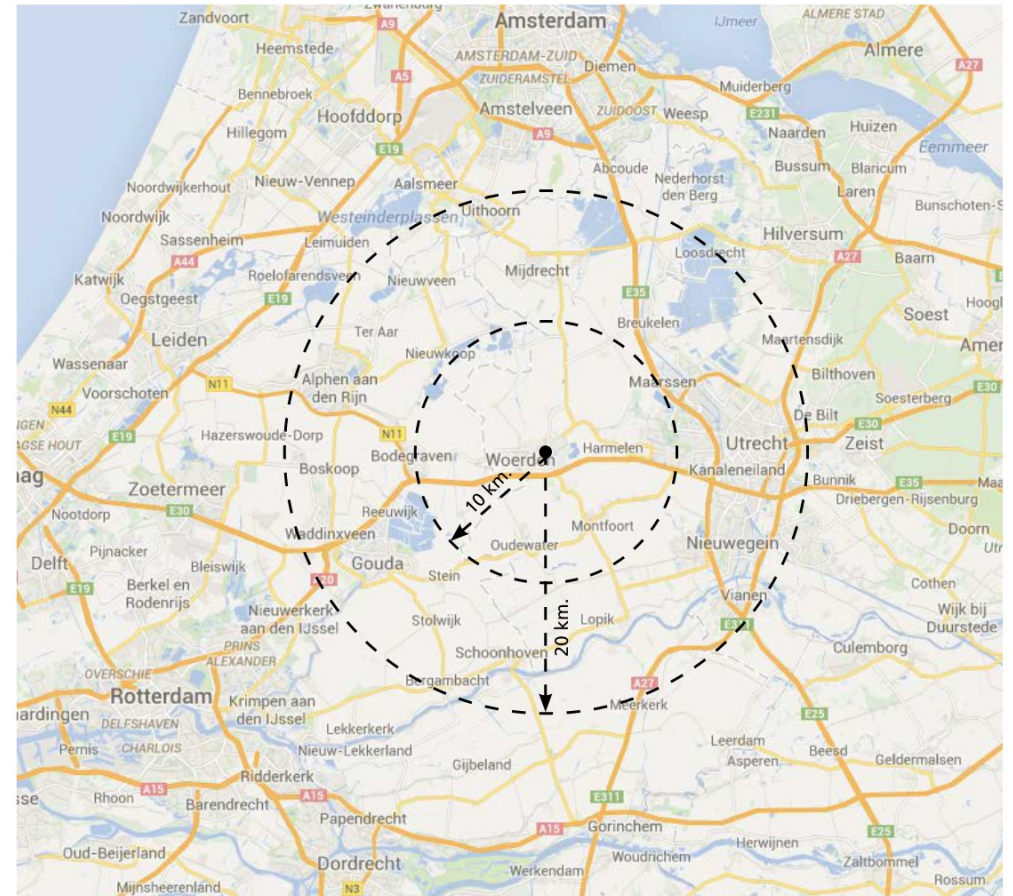
Figuur 3. Prognose sterfgevallen en crematies door de inwoners van gemeente Woerden volgens het meest waarschijnlijke scenario.

Prognose crematies regio

Een crematorium in Woerden zal ook inwoners uit de regio trekken, met name uit die gemeenten waar geen crematorium is. Of nabestaanden voor een crematorium in Woerden zullen kiezen is afhankelijk van:

- Gerichtheid vanuit de betreffende kern en de betreffende familie op Woerden;
- Bereikbaarheid van het crematorium in Woerden (praktisch en psychologisch) ten opzichte van andere crematoria;
- Kwaliteit van de dienstverlening en voorzieningen;
- Bekendheid (feitelijk en waardering) in de regio;
- Prijsstelling;
- Indien van toepassing: uitvaartverzekering bij exploitant.

Om inzichtelijk te maken uit welke gemeenten nabestaanden mogelijk zullen kiezen voor een crematorium in Woerden zijn 2 cirkels getrokken rond Woerden: op 10 en 20 km afstand (zie figuur 4).

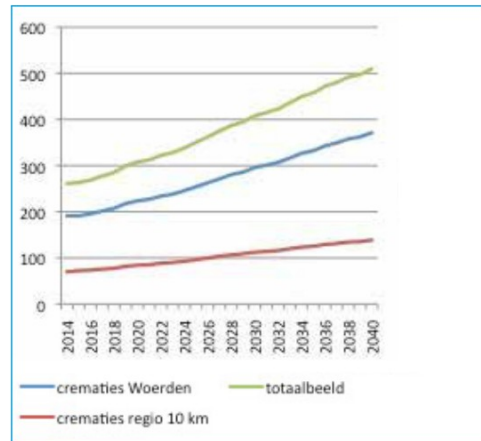

Figuur 4. Gemeenten/kernen binnen een straal van 10 en 20 km van Woerden

Omdat geen gedetailleerde gegevens bekend zijn over de bevolking van deze gemeenten, is de aanname gedaan dat het sterftecijfer in deze gemeenten gelijk is en blijft aan het sterftecijfer in de gemeente Woerden. Dit geldt ook voor de begraaf- en crematiepercentages. Per gemeente is een inschatting gemaakt van het potentieel aandeel voor een crematorium in Woerden.

In de regio tot 20 km is de potentie voor een crematorium in Woerden groter, maar ook het risico dat men toch kiest voor een ander crematorium.

De prognose levert voor Woerden en een regio van 10 km om Woerden het volgende beeld op:

Figuur 5. Prognose crematies bij crematorium Woerden (Woerden en regio 10 km).

Uit de prognoses kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Het aantal te verwachten crematies door inwoners van de gemeente Woerden is de eerstkomende jaren te laag om een kosten-dekkende exploitatie van een crematorium te realiseren.
- Een crematorium op een goed bereikbare plek in Woerden trekt ook mensen uit de regio. Wanneer gekeken wordt naar de regio binnen een straal van ongeveer 10 km rond Woerden, zal een deel van de inwoners in die regio zeker kiezen voor een crematorium in Woerden. Dit zal ook zo zijn binnen een straal van 20 km, maar in mindere mate.
- De prognose geeft aan dat er door de combinatie van crematies uit Woerden en de regio ruimte is voor een kleinschalig crematorium in de gemeente Woerden. Het aantal crematies wordt geprognostiseerd op circa 300 in 2020 tot circa 500 in 2040. Deze aantallen passen bij een kleinschalig crematorium.

Hierbij worden de volgende kanttekeningen gemaakt:

- De haalbaarheid van een crematorium in Woerden is mede-afhankelijk van ontwikkelingen in de regio.
- Het effect van het crematorium van DELA in Leidsche Rijn is niet goed in te schatten.
- Er is ruimte voor één crematorium in de regio Woerden.
- De haalbaarheid is niet alleen afhankelijk van het aantal crematies, maar óók van de noodzakelijke investering en exploitatiekosten.
- De haalbaarheid is sterk afhankelijk van de kwaliteit van dienstverlening en faciliteiten en de ervaringen van de gebruikers.

Verband tussen locatie en haalbaarheid

De haalbaarheid van een crematorium in Woerden is niet los te koppelen van de locatie. De locatie is van invloed op het ontwerp en de aantrekkelijkheid, de landschappelijke inpassing, ook op de noodzakelijke investering. De locatie bepaalt ook de bereikbaarheid vanuit het verzorgingsgebied. Locatie én kwaliteit van de dienstverlening bepalen het aantal crematies en het gebruik van de voorzieningen.

Conclusie

De conclusie is gebaseerd op geprognostiseerde aantallen crematies bij het meest waarschijnlijke scenario. De te verwachten aantallen crematies uit Woerden en de regio geven aan dat er ruimte is voor een kleinschalig crematorium. De kern Woerden ligt gunstig in het verzorgingsgebied. Of het crematorium de eerste jaren kosten-dekkend kan zijn, hangt af van de locatie, de kwaliteit van de dienstverlening, de noodzakelijke investeringen en de exploitatiekosten. De aantallen voor de toekomst (meer dan 300 tot 500 crematies per jaar) bieden perspectief voor economische haalbaarheid.

4. Marktconsultatie

In de zomer van 2014 zijn vier gesprekken gevoerd met marktpartijen. Haalbaarheid van een crematorium in de gemeente Woerden en locatiekeuze waren de gespreksonderwerpen. In de zomer van 2015 is opnieuw met deze partijen gesproken. Nu is gesproken over de haalbaarheid van een crematorium op Rijnhof en de aandachtspunten voor deze locatie. Ook is hen gevraagd of ze belangstelling hebben om een crematorium op Rijnhof te exploiteren. Daarnaast is gesproken met de uitvaartondernemers die regelmatig op de Woerdense begraafplaatsen komen.

Crematorium in Woerden haalbaar onder voorwaarden

In drie van de vier gesprekken is aangegeven dat men een crematorium in Woerden haalbaar acht. De vierde gesprekspartner had onvoldoende zicht op de situatie in Woerden en omgeving.

De haalbaarheid is afhankelijk van een aantal voorwaarden. De volgende voorwaarden zijn genoemd:

- Ligging in/tegen de stad Woerden, omdat Woerden de kern van het verzorgingsgebied is.
- Goede bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar vervoer.
- Combinatie met een begraafplaats, omdat mensen de weg daarheen al kennen en een emotionele band hebben met die plek. Wanneer al een familielid op de begraafplaats begraven is of een asbestemming heeft, zal men eerder naar dat crematorium gaan.
- Drie partijen noemden Rijnhof als uitgelezen locatie, de vierde partij was niet bekend met Rijnhof. De volgende kwaliteiten van Rijnhof zijn genoemd: rust, ruimte, ligging aan de rand van Woerden, uitzicht naar de groene omgeving, voldoende ruimte, de lange oprijlaan, bekende begraafplaats in de regio. Als aandachtspunt wordt genoemd de ontsluiting via een vrij smalle weg en de kwaliteit van de bestaande bebouwing.

- De beleving van de nabestaanden is belangrijk, kies daarom voor een plek waar de nabestaanden heen willen om te gedenken. Kijk naar de locatie en de voorzieningen door de ogen van het publiek.
- Identiteit. Een crematorium in Woerden moet zich onderscheiden van de andere crematoria in de regio.
- Kleinschalig crematorium.

Onder voorwaarden hebben de marktpartijen belangstelling voor het crematorium. Marktpartijen voelen niet veel voor deelname aan een openbare aanbesteding. Hoe begraven en cremeren, afscheid nemen en herdenken zich ontwikkelen is niet te voorspellen. Ook niet of zich andere crematoria in de regio Woerden/ Utrecht willen en kunnen vestigen en hoe de uitvaartorganisaties zich ontwikkelen. Marktpartijen kunnen om die reden niet aangegeven of zij over enkele jaren – na vaststelling van het bestemmingsplan – nog belangstelling hebben.

Een van gesprekspartners is een vertegenwoordiger van een gemeente die begraafplaatsen en een crematorium in eigen beheer exploiteert. Deze gesprekspartner ziet mogelijkheden voor samenwerking met een gemeentelijk crematorium en/of de gemeentelijke begraafplaatsen in Woerden.

Kwaliteit belangrijk

Bij begraven kiezen veel mensen voor een begraafplaats in hun woonplaats of de plaats waar ze oorspronkelijk vandaan komen. Bij cremeren ligt dat anders. De nabestaanden hebben - zeker in de omgeving van Woerden - de keuze uit meerdere crematoria (zie par 3.3). Veel bewoners van gemeente Woerden kiezen nu voor crematorium Daelwijck (Utrecht) of crematorium Noorderveld (Nieuwegein).

De belangrijkste factoren die een rol spelen bij de keuze voor een crematorium zijn:

- Locatie en bereikbaarheid (fysiek en psychologisch)
- Kwaliteit van dienstverlening en voorzieningen
- Bekendheid (feitelijk en waardering in de regio)
- Uitvaartverzekering waardoor men binding heeft met een uitvaartorganisatie
- Prijsstelling.

Kwaliteit van dienstverlening en voorzieningen zijn bij een crematorium van doorslaggevend belang. Kwaliteit van dienstverlening betreft de sfeer, de mogelijkheden voor invulling van de uitvaart en de diversiteit in asbestemmingen. Kortom de manier waarop men inspeelt op de wensen en behoeften van de overledene en de nabestaanden.

Mogelijkheden begraafplaats Rijnhof

De marktconsultatiegesprekken in 2015 zijn gevoerd op Rijnhof. De marktpartijen hebben het gebouw kunnen bekijken en zich een oordeel kunnen vormen van de (on)mogelijkheden van het gebouw en de locatie. Voorafgaand aan deze gesprekken is informatie toegestuurd over de gewenste ruimtelijke kwaliteit en land-schappelijke inpassing en de aan/afwezigheid van nutsvoorzieningen. Zo heeft de begraafplaats geen gasaansluiting. Op verzoek van de bewoners van Geestdorp is ook het verslag van het overleg met de omwonenden d.d. 18-6-2015 mee gestuurd.

De opvattingen van de gesprekspartners over de bestaande bebouwing liepen uiteen van opknappen van de aula en uitbreiden op de plek waar nu de opslagruimte is tot een nieuw en efficiënt gebouw met alle benodigde functies bouwen op Rijnhof-Zuid. Omdat het om een kleinschalig crematorium gaat met gemiddeld 2 crematies per dag acht men de verkeersproblematiek te overzien. Marktpartijen zijn van mening dat de gemeente de eventuele verkeersknelpunten op de toegangsroute, Geestdorp, moet oplossen. Dat zou niet niet voor rekening van de exploitant moeten komen. Het feit dat er recreatieve functies in de omgeving zijn en dat het op zaterdag soms druk is met activiteiten van de rijvereniging en de manege ziet men niet als onoverkomelijk. Dat is een kwestie van afstemmen. Ook bij andere crematoria, begraafplaatsen en/of uitvaartcentra is dat soms nodig. Er liggen meer crematoria en begraafplaatsen in recreatieve gebieden. Het advies was om het aantal parkeerplaatsen iets uit te breiden, zodat bij twee aansluitende

uitvaarten - en er dus twee groepen bezoekers tegelijkertijd aanwezig zijn - alle auto's een plek op de parkeerplaats kunnen vinden.

Relatie crematorium en begraafplaatsen

Vestiging van een crematorium in een gemeente veroorzaakt in de eerste jaren na vestiging van het nieuwe crematorium een extra toename van het crematiepercentage (extra t.o.v. het landelijke stijgingspercentage). En daarmee een afname van het aantal begravingen. Dit kan gevolgen hebben voor de exploitatie van de begraafplaatsen.

Begraven en cremieren kunnen elkaar onderling versterken doordat een crematorium zorgt voor extra asbestemmingen. Als er goede en gevarieerde voorzieningen voor asbestemmingen zijn, kan de exploitatie van de begraafplaats hiervan profiteren. Het is belangrijk dat mogelijkheden voor asbestemming aansluiten bij de wensen van de nabestaanden. Gebouwen en voorzieningen kunnen zowel voor begraven als voor cremieren gebruikt worden. Dit leidt tot een betere exploitatie en in het geval van Rijnhof voor betere voorzieningen voor begraven.

Een aantrekkelijke, goed onderhouden begraafplaats is een goede omgeving voor een crematorium. Bovendien is een begraafplaats al bekend bij de inwoners van die gemeente. Op die bekendheid kan worden voortgeborduurd bij vestiging van een crematorium.

Nieuwe ontwikkelingen lijkbezorging

De laatste jaren duiken af en toe de begrippen cryomeren (oplossen van het lichaam in een kalkhoudende vloeistof) en resomeren (vriesdrogen) op. Dit als alternatief voor cremieren. Ook worden in Nederland steeds vaker natuurbegraafplaatsen aangelegd of delen van bestaande begraafplaatsen ingericht voor natuurlijker begraven. Tijdens de marktconsultatie is aandacht besteed aan deze ontwikkelingen. Resomeren en cryomeren zijn nu wettelijk (nog) niet toegestaan. Resomeren is nog niet praktisch uitvoerbaar. In Noord-Amerika zijn enkele cryomeerinstallaties in werking; cryomeren is daar wettelijk toegestaan. Ruim 1.000 mensen hebben daar tot heden gekozen voor cryomeren.

In Nederland wordt onderzoek gedaan om cryomeren mogelijk te maken. Uit onderzoek van TNO blijkt dat cryomeren en resomeren duurzamer zijn dan begraven en cremieren. Om resomeren en/of cryomeren mogelijk te maken moet de Wet op de lijkbezorging worden aangepast. De verwachtingen van degenen met wie gesproken is tijdens de marktconsultatie over het al dan niet invoeren van cryomeren in Nederland variëren van dat het niet mogelijk gemaakt zal worden tot wijziging van de wet binnen vijf jaar.

Natuurbegraven en natuurlijk begraven is inmiddels een gegeven. De meeste mogelijkheden tot natuurbegraven en natuurlijk begraven liggen in het oosten en zuiden van het land. Natuurbegraven komt vooral voor op landgoederen of in bos-en natuurgebieden. Naar verwachting zal het aandeel natuurbegraven toenemen tot 5% van de sterfgevallen.

5. Rijnhof voorkeurslocatie

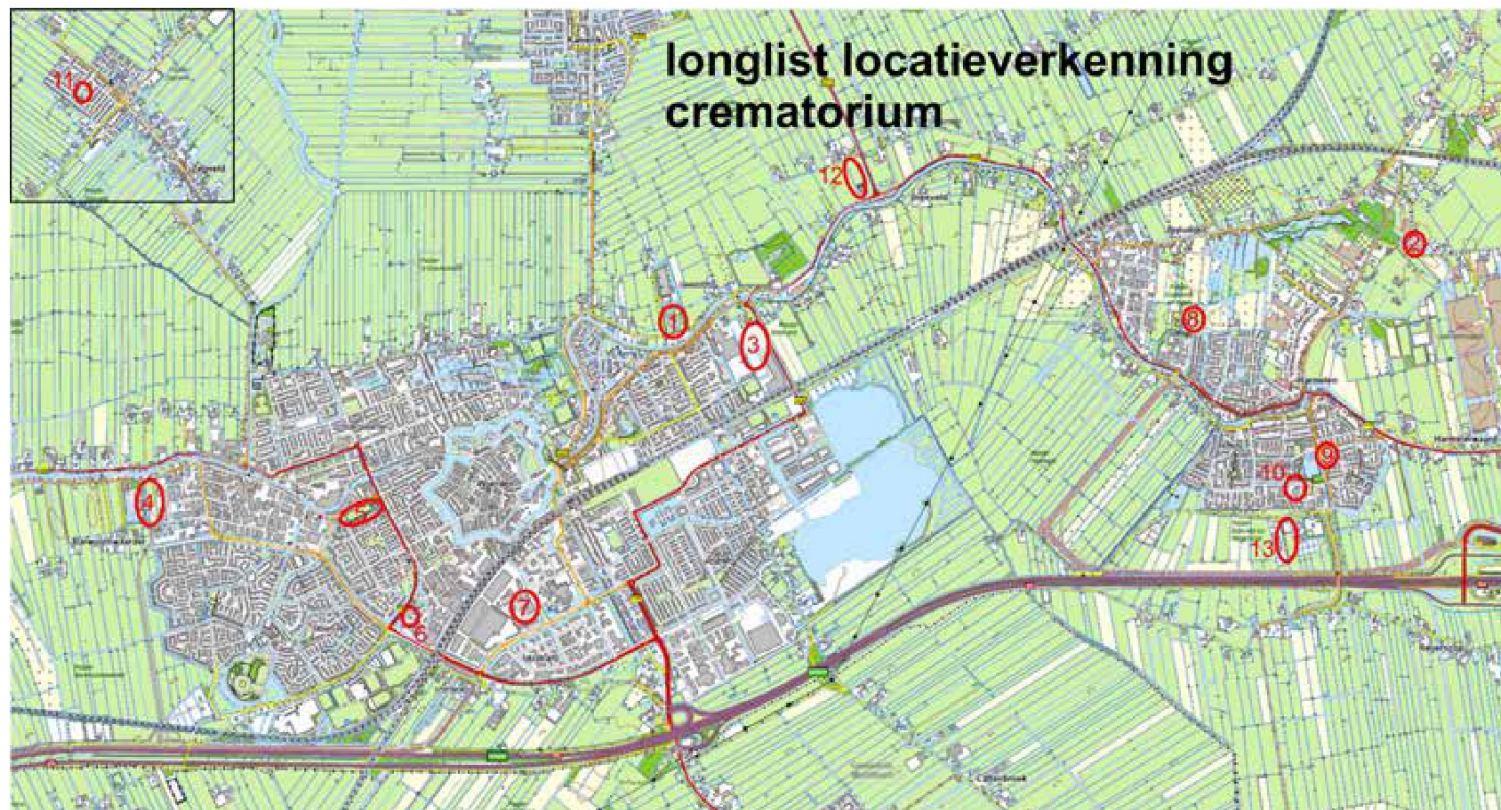
5.1 Locatieonderzoek 2014

Het locatieonderzoek geeft antwoord op de vraag: wat is de beste locatie voor een crematorium in de gemeente Woerden?

De beste locatie wordt bepaald door een afweging van beschikbare grond, beschikbare ruimte, bereikbaarheid, bestemming, bodemsituatie, evt. archeologische waarde. Bij het locatieonderzoek zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De grond is eigendom van de gemeente Woerden.
- Voor een crematorium met bijbehorende verkeersvoorzieningen en groen is circa 1 ha nodig.
- Een afstand van 100 meter tussen het crematorium (de crematieoven) en woonbebouwing (richtlijn VNG in verband met het voorkomen milieuoverlast).
- De grond is op korte termijn beschikbaar, bij voorkeur geen bebouwing of de bebouwing is op korte termijn te slopen.
- Omgeving geschikt om afscheid te nemen, bij voorkeur een groene sfeer.
- Rustige aanrijroute.

Eerst is een globale verkenning uitgevoerd op dertien locaties die eigendom waren van de gemeente Woerden. Acht locaties vielen af doordat ze te klein waren, te dicht bij woonbebouwing lagen of er bebouwing stond waardoor de locatie niet op korte termijn beschikbaar zou zijn.

Figuur 6. Overzicht mogelijke locaties voor een crematorium.

Er bleven vijf locaties over:

- Hoge Rijndijk (Woerden, nr. 5 in figuur 6)
- Breeveld (Woerden, nr. 3)
- Houtdijk (Woerden, nr. 12)
- Begraafplaats Rijnhof (Woerden, nr. 1)
- Uithof (Harmelen, nr. 13).

Deze zijn nader onderzocht. De resultaten van de toetsing aan de criteria zijn samengevat in onderstaande tabel.

	Hoge Rijndijk	Breeveld	Houtdijk	Rijnhof	Uithof
Huidig gebruik	groen, sport en spel	weiland	maïsveld	begraafplaats	evenemententerrein
Beschikbaar	+ het terrein is deels onbebouwd	+/- nog onbebouwd, maar er zijn wel afspraken over de invulling	+ onbebouwd	+ terrein nog grotendeels onbebouwd	+ terrein is onbebouwd
Locatie	+/- groene singel, die echter deels wordt gekapt	+/- ruime kavel mogelijk	+/- open ruime kavel. Aandacht voor combinatie met woonwagenkamp	+ fraaie groene inrichting, heeft zich reeds bewezen	+ open onbeplante locatie. Excentrisch t.o.v. verzorgingsgebied
Omgeving	+/- vrij stedelijk en bedrijfssfeer	+/- gunstige ligging aan open landschap, maar ook gelegen naast bedrijventerrein	+ fraaie landschappelijke ligging	+ fraai gelegen in het weidelandschap, centraal in het verzorgingsgebied	- ligging nabij actieve recreatievoorzieningen en A12 bepaalt sterk de sfeer.
Milieu	- woonbuurt binnen 100 meter	+/- voldoende afstand tot woonbebouwing, maar levert beperking op voor woonbebouwing naast de locatie	+ voldoende afstand tot woonbebouwing mogelijk	+ voldoende afstand tot woonbebouwing	+ voldoende afstand tot woningen
Ontsluiting	+ eigen besloten aansluiting op hoofdinfrastructuur auto. Ook bereikbaar met fiets en OV.	+ goed ontsloten voor auto, fiets en OV	+/- goed ontsloten voor auto, minder optimaal voor fiets en OV	+/- voor autoverkeer niet optimaal ontsloten vanwege smalle weg	+ goed ontsloten voor autoverkeer en via Groenendaal per fiets
Bestemming	- waterbergingsfunctie. Dit roept tegenstand op in de buurt	+/- afhankelijk van uiteindelijke invulling van de locatie	- bestemmingswijziging in het buitengebied	+ medewerking van de provincie wordt verwacht	+ ligt binnen rode contour. Beperkt gebruik als evenemententerrein

Figuur 7. Tabel toetsing potentiële locaties crematorium (2014)

Locatie Rijnhof komt als beste locatie naar voren. Deze locatie scoort op alle onderdelen positief en alleen het onderdeel ontsluiting is een aandachtspunt. De minder optimale ontsluiting voor het autoverkeer door de beperkte wegbreedte is echter niet van dien aard dat het de locatie ongeschikt maakt voor een crematorium.

Een voordeel van vestiging van een crematorium op Rijnhof is het feit dat de voorzieningen dubbel gebruikt kunnen worden, zowel voor cremen als voor begraven. Het voordeel van dubbelgebruik wordt bevestigd door de marktconsultatie. Uit de marktconsultatie blijkt ook een voorkeur voor begraafplaats Rijnhof.

Voor het gehele locatieonderzoek wordt verwezen naar de rapportage 'Locatieonderzoek Crematorium Woerden' door [REDACTED], september 2014.

5.2 Aanvulling locatieonderzoek

Naar aanleiding van de reacties van de bewoners van Geestdorp op het voornemen om een crematorium te vestigen op begraafplaats Rijnhof is nogmaals kritisch naar de vijf potentiële locaties uit het locatieonderzoek gekeken. Onderstaand de bevindingen van de verschillende locaties:

- Hoge Rijndijk: valt af omdat het crematorium binnen 100 meter van woonbebouwing zou komen.
- Breeveld: is inmiddels verkocht aan een bedrijf.
- Houtdijk: ligt in het karakteristieke open landschap van het Groene Hart. Een crematorium met de bijbehorende bebouwing zorgt voor verdichting in het landschap, tast de openheid aan. Het gebied heeft een

agrarische functie. De provincie wil de kwaliteit van het landschap handhaven en wil om die reden niet meewerken aan een bestemmingsplanwijziging.

- Rijnhof : het aandachtspunt is met name verkeer. Er is verkeersonderzoek uitgevoerd, zie par. 5.3. De provincie wil meewerken aan een bestemmingsplanwijziging omdat zij cremieren ziet als uitbreiding van de functie begraven en niet als een totaal nieuwe bestemming. De begraafplaats is geen open gebied, er is reeds beplanting en bebouwing aanwezig. Belangrijk zijn een goede landschappelijke inpassing van de nieuwe bebouwing en aandacht voor de afwikkeling van het verkeer.
- Uithof: de locatie is minder ruim dan deze in 2014 leek. Op deze locatie ligt een parkeerterrein dat zowel door bezoekers van het zwembad H20, de volkstuinten als het Hippisch Centrum gebruikt wordt. Ook is een deel van de locatie in gebruik als weiland voor het Hippisch Centrum. De ruimte die overblijft is te klein om hier zowel een crematorium te bouwen als buitenruimte en parkeerruimte te realiseren.

Begraafplaats Rijnhof blijft de voorkeurslocatie voor vestiging van een crematorium.

5.3 Verkeer Geestdorp

Huidige situatie

De weg Geestdorp is – in verkeerskundige termen – een erftoegangsweg type 2 buiten de bebouwde kom. Een erftoegangsweg heeft een verblijfsfunctie en moet bestemmingen bereikbaar maken. Op erftoegangswegen maken fietsers en overig langzaam verkeer gebruik van de rijbaan.

Op Geestdorp geldt een maximumsnelheid van 60 km/h. Vanaf de Van Teylingenweg (“de Kruipin”) en vanaf de Utrechtsestraatweg is er een inrijverbod voor motorvoertuigen op 2 of meer wielen van maandag tot en met vrijdag tijdens de spijstijden (7.30-9.30 uur en 15.30-18.30 uur), uitgezonderd tractoren en bestemmingsverkeer. Er is een lage verkeersintensiteit qua autoverkeer, er is geen markering en de wegbreedte is circa 4,50 m. De weg heeft een slingerend, meanderend verloop, ziet er groen uit en heeft nauwelijks uitwijkplaatsen om tegemoetkomend verkeer te passeren. Er zijn veel in- en uitritten.

Aan Geestdorp zitten een manege (Manege Morgenstond) en een rijvereniging (de Tournoyruiters). Ook is een aantal (agrarische) bedrijven aan Geestdorp gevestigd. Bewoners van Geestdorp klagen al enige tijd over de verkeersveiligheid op Geestdorp. Zij zijn van mening dat er teveel autoverkeer over Geestdorp komt; dat er veel sluipverkeer is. De hoeveelheid auto's in combinatie met fietsers (ook veel kinderen die van en naar school gaan) en paarden veroorzaakt een gevoel van onveiligheid.

Figuur 8. Geestdorp

Groot onderhoud gepland

In het Meerjaren Onderhoudsprogramma Openbare Ruimte 2015-2018 is groot onderhoud van Geestdorp opgenomen. De bewoners van Geestdorp zijn hierover geïnformeerd. Zij weten dat zij worden uitgenodigd om samen met de gemeente een plan te maken voor Geestdorp, waarbij de verkeersknelpunten worden opgelost. Dit overleg zal in oktober 2015 starten. Uitvoering van het groot onderhoud is gepland in 2016.

Huidige verkeersbelasting Geestdorp

Uit de verkeerstellingen die in oktober 2014 en voorjaar 2015 zijn uitgevoerd blijkt dat er gemiddeld circa 740 motorvoertuigen per dag gebruik maken van Geestdorp. Op zaterdag is het drukker en maken gemiddeld 940 motorvoertuigen gebruik van Geestdorp. Het aandeel vrachtverkeer is gemiddeld circa 5,8%, waarvan iets minder dan de helft zwaar vrachtverkeer.

De V85, de snelheid die door 85% van het autoverkeer niet wordt overschreden, is 53 km/uur terwijl 60 km/uur is toegestaan. Vanwege de bochtigheid, het smalle profiel en de aanwezigheid van fietsers en (soms) zwaarder verkeer en de in- en uitritten houdt het verkeer zich goed aan de snelheid.

Er is relatief veel doorgaand verkeer, ook in de spits. Er is een inrijverbod tijdens de spitstijden, maar hierop wordt niet gehandhaafd. Welke automobilisten Geestdorp als doorgaande route gebruiken is niet bekend. Geestdorp is geen logische route voor sluiptverkeer. Mogelijk gaat het om woonterrijders die andere wegen

Figuur 9. Overzicht Geestdorp

Figuur 10. Geestdorp nabij de begraafplaats.

zouden kunnen gebruiken, maar dit niet doen omdat ze in het verleden, toen het centrum van Woerden nogal eens slecht bereikbaar was, voor deze route hebben gekozen. Of om automobilisten voor wie Geestdorp de meest logische route is naar hun bestemming in de omgeving van Geestdorp. Dit verkeer hoort bij de functie van erftoegangsweg.

In september 2015 zijn fietstellingen gehouden. In figuur 11 zijn de resultaten weergegeven.

Jaar	Richting oost (Harmelen)	Richting west (Woerden & Kamerik)
Ochtendspits (7.30-9.30 uur)	21	126
Avondspits (15.30-18.30 uur)	117	78

Figuur 11. Uitkomsten fietstellingen.

Gemiddeld rijden er tussen 7.30 en 18.30 uur 700 fietsers over Geestdorp. In de ochtendspits is een duidelijke piek waarneembaar, tussen 8.00 en 8.15 uur. Dit is een stroom fietsers die richting de Kalsbeekscholen gaat. In de avondspits is het fietsverkeer meer gelijkmatig verdeeld. Naast scholieren maken ook toerfietsers en groepen wielrenners gebruik van Geestdorp. De menging van fietsers en autoverkeer past bij een erftoegangsweg als Geestdorp.

Verkeersbelasting ten gevolge van crematorium

Een kleinschalig crematorium heeft maximaal 600 crematies per jaar. Dit betekent gemiddeld 2 crematies per dag. In een crematorium kunnen ook condoleances georganiseerd worden. Het aantal bezoekers bij een begrafenis/crematie is gemiddeld 60 personen. Omdat mensen vaak samen rijden, komt dit neer op gemiddeld 30 auto's per begrafenis of crematie. De CROW¹ parkeernorm sluit hier op aan: 30 parkeerplaatsen bij een crematorium, 31 bij een begraafplaats. Wanneer wordt uitgegaan van twee crematies per dag en een condoleance en daarnaast enkele losse bezoekers, leidt dit tot 200 motorvoertuigen extra per dag over Geestdorp.

Second opinion verkeer Geestdorp

In de second opinion, uitgevoerd door Royal Haskoning DHV, stonden de volgende vragen centraal:

- Is het vanuit verkeerskundig oogpunt mogelijk en verantwoord om een kleinschalig crematorium op Rijnhof te vestigen?
- Heeft dit gevolgen voor de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid?
- Aanvullend daarop: waar liggen eventuele knelpunten?

Een erftoegangsweg type 2 wordt aanbevolen zolang de verkeersintensiteit niet boven de 2.000 motorvoertuigen per etmaal komt. Op Geestdorp is dat niet het geval. Vanuit verkeerskundig oogpunt is een toename met 200 motorvoertuigen per etmaal mogelijk en verantwoord.

In de ochtendspits maken veel fietsers (scholieren) gebruik van de weg. Plechtigheden beginnen meestal niet voor 9.30 of 10 uur. In de ochtendspits zal het aantal motorvoertuigen als gevolg van het crematorium niet toenemen. De crematies vinden overdag plaats, de condoleance in de avonduren. De rouwstoet bestaat vaak uit een rouwauto en één of meerdere volgwagens. Andere bezoekers van een crematie komen vaak met eigen auto en zullen in een periode van een half uur voor de crematie aan komen rijden. Per crematie gaat het om gemiddeld 30 motorvoertuigen. Deze toename is verkeerskundig geen probleem.

Mogelijke knelpunten zijn:

- Relatief veel doorgaand verkeer op Geestdorp. Doorgaand verkeer is overigens niet ongebruikelijk bij een functie als erftoegangsweg.
- Te weinig goede mogelijkheden voor auto's om elkaar te passeren.
- Landbouwverkeer op Geestdorp. Het aandeel landbouwverkeer is echter beperkt.
- De aanwezigheid van paarden en ruiters op Geestdorp. Ruiters en paarden maken gebruik van de weg. Dit past prima bij een functie als erftoegangsweg en de intensiteit van het verkeer. De toename van het verkeer als gevolg van een crematorium hoeft niet tot problemen te leiden. De ruiters en begeleiders van paarden zijn zelf verantwoordelijk voor het gedrag en de reacties van hun paard op passerend en naderend verkeer.
- Door aanwezig groen en het meanderende verloop van de weg is het uitzicht op tegemoetkomend verkeer soms te beperkt. Het voordeel is wel dat hierdoor de snelheid gedrukt wordt.

- Er zijn nauwelijks verwijzingen richting Rijnhof langs de openbare wegen in de omgeving.
- Een crematie op zaterdag in combinatie met een drukke dag, een event bij de manege en/of de rijvereniging zou kunnen leiden tot doorstromingsproblemen. Bij een erftoegangsweg is doorstromen echter niet de functie, maar het bereikbaar maken van bestemmingen. Bij een event of drukke dag kan tijdige afstemming tussen de organisatoren en de exploitant van het crematorium voor een oplossing zorgen en irritatie of overlast voorkomen.

In de second opinion zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

- Verbeteren passeerplekken voor personenauto's. Er zijn geen passeerplekken nodig voor een vrachtauto of tractor. In het geval dat een vrachtauto of tractor een personenauto tegenkomt kan de personenauto uitwijken in een passeerplaats. De kans dat grotere, zwaardere voertuigen elkaar tegenkomen is erg klein. Stilstaan is dan mogelijk bij de inrit van een erf of op een andere plek. De locaties, de vorm/lengte en het aantal passeerplekken zijn van belang. Dit moet bij de voorbereiding van het groot onderhoud uitgewerkt worden.
- Bij de voorbereiding van het groot onderhoud in te gaan op de aanwezigheid van landbouwverkeer en te zoeken naar maatwerkoplossingen om te vermijden dat bermen of inritten kapot gereden worden.
- Het zicht waar mogelijk iets te verbeteren, zonder dat dit leidt tot hogere snelheden.
- Zorgen voor een goede bewegwijzering naar Rijnhof.

- De Uitvaartbus via de route Woerden-Oost-Utrechtsestraatweg-Geestdorp (Groepenbrug) laten rijden.

¹ Onafhankelijke kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer en vervoer.

5.4 Begraafplaats Rijnhof

Achtergrond

Begraafplaats Rijnhof is medio 70er jaren aangelegd, omdat de Algemene Begraafplaats aan de Meeuwenlaan vol dreigde te raken. De begraafplaats zou - op termijn - ontsloten worden via een nieuwe weg, die de bocht in de weg Geestdorp afsneed (stippellijn op tekening figuur 12). Van het oorspronkelijk ontwerp is alleen het westelijk deel aangelegd, de eerste fase.

Vanaf 1976 kon er begraven worden op Rijnhof. In november 1977 werd de aula in gebruik genomen. Van het oorspronkelijk ontwerp van de begraafplaats is alleen de westelijke helft gerealiseerd.

Aan het begin van de 21e eeuw begon men zich weer zorgen te maken over de beschikbare begraafcapaciteit. De plannen voor de nieuwe verbindingsweg waren van de baan. Het gemeentebestuur koos er voor de uitbreiding van begraafplaats te realiseren in het weiland tussen de bestaande begraafplaats en Geestdorp. Deze uitbreiding is in 2005 gerealiseerd.

Op dat moment is er ook voor gekozen om een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen aan de oostkant van de uitbreiding. Hierdoor kon er eenrichtingsverkeer worden ingevoerd op de toegangsweg en de uitweg. De toegangsweg, die ook toegang geeft tot hofstede Rijnveld, was te smal voor tweerichtingsverkeer.

Figuur 12. Locatie begraafplaats Rijnhof.

Figuur 13. Oorspronkelijk ontwerp Rijnhof.

Huidige situatie

Begraafplaats Rijnhof is eigendom van de gemeente Woerden. De totale oppervlakte van de begraafplaats is circa 6 ha.

Het noordelijk deel van Rijnhof is in gebruik als begraafplaats. Er is een algemeen deel en een Rooms-Katholiek deel. Er zijn zowel algemene graven als particuliere graven². Ook zijn er mogelijkheden voor asbestemmingen: een strooiveld, urnentuintjes, urnengraven en een urnenmuur. De graven op het noordelijk deel liggen in rijen. Er tussen staan hagen. De nog lege grafvakken zijn gazon. Rondom de grafvelden is bosplantsoen aanwezig en solitaire bomen. Aan de noordkant is het bosplantsoen uitgegroeid tot bos met diverse grote bomen. Aan de oostkant is het bosplantsoen uitgegroeid tot een beboste kade.

Ten tijde van de realisatie van Rijnhof Zuid zijn de parkeerplaatsen aangepast en zijn de asbestemmingen uitgebreid.

Figuur 14. Grafvelden op Rijnhof Noord.

Figuur 15. Asbestemmingen: urnenmuur met urnentuin.

² Een particulier graf is een graf waarvan de grafrechten door de rechthebbende voor een bepaalde tijd gekocht zijn. Degene die het grafrecht in handen heeft, bepaalt wie er in het graf kan worden bijgezet. Verlenging van het grafrecht is mogelijk.

Een algemeen graf is een gedeeld graf; er liggen doorgaans twee personen in begraven die geen familie van elkaar zijn. De grafrechten liggen bij de eigenaar van de begraafplaats, in dit geval de gemeente Woerden, en niet bij nabestaanden. Verlenging is niet mogelijk.

Het zuidelijk deel van Rijnhof is nog niet in gebruik genomen als begraafplaats. Het is wel geheel ingericht als begraafplaats met paden, beplanting, betonbalken om grafmonumenten op te plaatsen en verzorgingspunten (water/afval). Op dit deel is een Islamitisch grafveld. De ambitie van het ontwerp was een groen en landschappelijk karakter, klassiek en 'waardig'. Op die manier zou het aansluiten aan het bestaande deel. Het ontwerp refereert aan landgoederen en buitenplaatsen in de directe omgeving, aldus de toelichting bij het ontwerp. Kenmerkend voor dit gebied is de grote vijver.

Het noordelijk deel en het zuidelijk deel worden met elkaar verbonden via de parkeerplaats en de toegangsweg. Ook vanaf het zuidelijk deel heeft men zicht op de aula.

Figuur 16. Vijver Rijnhof Zuid.

Figuur 18. Verbinding Rijnhof Zuid en Noord.

Figuur17. Grafvelden Rijnhof Zuid.

Figuur 19. Luchtfoto van Rijnhof

Voorzieningen

Begraafplaats Rijnhof beschikt over een aula en een familiekamer. Er zijn (openbare) toiletten. Er is geen keuken en geen mogelijkheid om koffie of thee te zetten. Als de familie na de plechtigheid nog samen wil zijn voor de condoleance en de nazit, regelt de uitvaartondernemer een cateraar die alle benodigdheden en hapjes en drankjes meeneemt. Ook zijn er geen mogelijkheden voor digitale en fotopresentaties tijdens de uitvaart. De bestaande voorziening is niet meer van deze tijd. Er wordt dan ook maar weinig gebruik gemaakt van de aula, zo'n 10 tot 20 maal per jaar. Een enkele keer met een condoleance. De aula is technisch in matige staat. De aula is niet geïsoleerd. De dakconstructie zorgt voor veel stof in de aula. In afwachting van een beslissing over het crematorium wordt hij matig onderhouden.

Er is parkeerruimte voor 66 auto's en ruimte om fietsen te plaatsen.

Op Rijnhof is ook een dienstruimte voor de medewerkers gecombineerd met een binnenopslagruimte. Dit gebouw is gekoppeld aan de aula. Aansluitend ligt het opslagterrein.

Figuur 20. Aula en dienstruimte.

Figuur 21. Opslagruimte met gastank voor verwarming gebouwen.

Ruimte beschikbaar op Rijnhof

Uit de prognose voor begraven en cremëren door bewoners van de gemeente Woerden (meest waarschijnlijke scenario) blijkt dat de kans klein is dat Rijnhof Zuid ooit nodig zal zijn voor begraven. Wanneer tijdig geruimd wordt, is er op de bestaande begraafplaatsen voldoende ruimte beschikbaar. Wel is er ruimte nodig voor asbestemmingen. Zeker als er een crematorium op Rijnhof gevestigd wordt. De prognose voor asbestemmingen moet nog verder uitgewerkt worden. Op basis daarvan kan bepaald worden hoeveel ruimte voor asbestemmingen nodig is en hoeveel ruimte er dan overblijft.

De conclusie kan getrokken worden dat er op Rijnhof voldoende ruimte is om in de toekomst te begraven en te cremëren.

5.5 Cultuurhistorie en archeologie

Begraafplaats Rijnhof ligt op de overgang van oeverwal langs de Oude Rijn en het open landschap van polder Groot Houtdijk. Geestdorp is een ontginningslint. De ontginningslinten zijn cultuurhistorisch en archeologisch van grote waarde.

Aan de noordkant van de begraafplaats ligt hofstede Rijnveld. Deze hofstede staat op de plek van kasteel Rijnveld dat reeds in de Middeleeuwen is afgebroken. Restanten van de kasteelgracht zijn nog zichtbaar. De locatie is sinds 1360 bewoond. De hofstede is een Rijksmonument. De ontsluitingsweg van de begraafplaats loopt door naar de hofstede en is waarschijnlijk de oude oprijlaan.

Figuur 22. Oprijlaan Rijnhof met hofstede Rijnveld.

Rijnhof ligt in een gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voor de uitbreiding van de begraafplaats is archeologisch onderzoek gedaan. Rijnhof Zuid heeft geen archeologische verwachtingswaarde³.

De geschiedenis van deze plek kan mede de identiteit van het crematorium en de verdere invulling van de begraafplaats bepalen.

Figuur 23. Begraafplaats Rijnhof gezien vanuit de omgeving

³ Zie Waarden- en verwachtingenkaart Woerden (kaart 11)

5.6 Natuur en landschap

Rijnhof ligt in het landschap van het Groene Hart, op de overgang van het oeverwal en het veenweidegebied.

Structuurvisie

In de Structuurvisie⁴ is aangegeven dat de oeverwal en het veenweidelandschap ieder hun eigen dynamiek en eigen specifieke kwaliteiten hebben. Op de Ruimtelijke Structuurvisiekaart is te zien dat begraafplaats Rijnhof ligt in de zone van versterken van de oeverwal. Op de oeverwal liggen ook ambities voor ecologische en recreatieve verbindingen. Het is belangrijk om de openheid, de rust en de ruimte die kenmerkend zijn voor het veenweidegebied te handhaven en beleefbaar te maken. Door de Oude Rijnzone te ontwikkelen tot een landschappelijke zone met lommerrijke vergezichten ontstaat meer contrast met de openheid van het veenweidegebied. Dit kan gecombineerd worden met natuurontwikkeling.

Figuur 24. Landschap ten oosten van Rijnhof.

⁴ Ruimtelijke Structuurvisie Woerden 2009-2020 – respect voor historie, ruimte voor groei! –, gemeente Woerden en SVP architectuur en stedenbouw, 2009.

Landschapsonwikkelingsplan

In het Landschapsonwikkelingsplan⁵ is aangegeven dat Woerden wil werken aan een bruikbaar landschap met een eigen Woerdense identiteit, waarbinnen bestaande landschappelijke waarden blijvend een plek houden. Als kernkwaliteiten van het landschap zijn benoemd: landschappelijke diversiteit, het (veen) weidekarakter, de openheid en rust & stilte. In de landschapsvisie is het als volgt omschreven: "De landschapsvisie is gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteiten van het agrarische landschap en het ontwikkelen van nieuwe kwaliteiten in samenhang met te verwachten ontwikkelingen. Hiermee wordt het onderlinge contrast tussen het Oude Rijnland en het Veenweideland vergroot. Voor het Veenweideland wordt in hoofdzaak ingezet op het veiligstellen van de bestaande kwaliteiten, te weten de open weides met karakteristieke verkavelingsstructuur met veel sloten en boezemwateren, kades en kleinschalige ontginningslinten. Met passende kleine landschapselementen, zoals elzensingels en knotwilgenrijen, kan dit landschapstype versterkt worden.

Om het Oude Rijnland te ontwikkelen tot een kwalitatief hoogwaardig en beleefbaar landschap en ontwikkelingen in te passen, is het nodig hier oude en nieuwe waarden een gezamenlijke plaats te geven. Diverse functies kunnen naast elkaar bestaan in een groen gemeenschappelijk kader. Belangrijk zijn boomgaarden (vooral op de oeverwal), kavelgrensbeplantingen, bloemrijk grasland, bossen en weilanden."

Figuur 25. Landschap ten westen van Rijnhof.

Natuur

Er is een flora-en fauna onderzoek uitgevoerd ter voorbereiding van de aanleg van Rijnhof Zuid (2004). Toen bezat het gebied voor het buitengebied van Woerden een bovengemiddelde floristische waarde. Er kwamen beperkt broedvogels voor, gebruik door Rode Lijst⁶ soorten kon niet worden vastgesteld. Er waren wel foeragerende vogels, zoals spreeuw, zanglijster, visdief en aalscholver. Er kwamen vier soorten vlermuizen voor. Er kwamen geen bijzondere zoogdieren voor, alleen algemene soorten als woelmuizen, konijnen en mollen. Wel hadden de sloten grote waarde voor vissen. Ter voorbereiding van het bestemmingsplan zal opnieuw een flora-en fauna-onderzoek plaatsvinden. Dan wordt duidelijk wat er in de afgelopen 10 jaar aan soorten en waarden veranderd is.

Figuur 26. Oude Rijn ter hoogte van begraafplaats Rijnhof.

Kader voor verdere ontwikkeling Rijnhof

De boven beschreven kwaliteiten en ambities voor natuur en landschap vormen het kader waarbinnen het crematorium op Rijnhof moet worden ontwikkeld. Het landschap van het Groene Hart vormt de inspiratiebron voor het ontwerp van het gebouw en de landschappelijke inpassing. Maar ook voor de verdere ontwikkeling van de begraafplaats en de invulling die aan Rijnhof Zuid gegeven kan worden. Natuur en landschap kunnen hierbij beleefbaar gemaakt worden. De verdere ontwikkeling van Rijnhof komt aan de orde bij het Beleids- en beheerplan begraven en cremieren.

⁵ Landschapsonwikkelingsplan Woerden, Brons + partners landschapsarchitecten bv, 2011.

⁶ Rode Lijsten zijn lijsten waarop per land bedreigde dier- en plantensoorten staan.

6. Milieuaspecten

6.1 Eisen en maatregelen bij crematoria⁷

Op crematoria is het Activiteitenbesluit van toepassing. Het Activiteitenbesluit bevat algemene milieuregels voor bedrijven. Het Activiteitenbesluit kent eisen voor verschillende milieuaspecten, zoals geluid, lucht, bodem, externe veiligheid, afval en afvalwater. Het Activiteitenbesluit verplicht bedrijven om bepaalde milieumaatregelen toe te passen.

Het Activiteitenbesluit maakt onderscheid in type A-, B- en C-inrichtingen. Een crematorium is een type B-inrichting. Dit betekent dat bij de oprichting of een wijziging een melding gedaan moet worden bij het bevoegd gezag. Type B-inrichtingen hebben geen omgevingsvergunning milieus nodig. Voorbeelden van type B-inrichtingen zijn garagebedrijven, metaalbewerkende bedrijven en jachthavens.

De emissienormen voor een crematorium zijn ook opgenomen in het Activiteitenbesluit, als gekwantificeerde doelvoorschriften. De doelvoorschriften geven aan wat de maximaal toegestane milieubelasting als gevolg van een activiteit is.

Luchtvoorschriften voor menselijke crematoria

Metalen en kunststof handvaten en andere versierselen van kunststof of metaal moeten voordat de kist in de oven wordt geschoven, worden verwijderd. De kist mag niet met lood of zink bekleed zijn. Bij een goed functionerende crematieoven blijven de optredende emissies over het algemeen onder de algemene emissieconcentratie-eisen voor lucht, waaronder stof.

Dit geldt niet voor kwik. De emissie-eis voor kwik en kwikverbindingen is 0,05 mg/Nm² als de massastroom gelijk of groter is dan 0,25 gram per uur. Om aan deze eis te voldoen zijn aanvullende maatregelen nodig.

Het Activiteitenbesluit noemt een aantal erkende maatregelen. Door deze maatregelen toe te passen voldoet het crematorium automatisch aan de genoemde emissie-eisen. Het toezicht beperkt zich tot de controle of aan alle randvoorwaarden wordt voldaan en of er sprake is van een erkende maatregel conform de voorschriften.

Om kwik uit rookgassen te verwijderen, zijn diverse emissiebeperkende technieken beschikbaar. Deze systemen werken door middel van adsorptie van het kwik aan actief kool of cokes. Dit adsorptiemiddel kan als poeder in de rookgassen worden geïnjecteerd, waarna het wordt afgevangen door een stoffilter (meestroomfilter). Ook kunnen de rookgassen door een laag adsorptiemiddel worden geleid (vastbedfilter). De nabehandelingsinstallatie moet zodanig ontworpen, gedimensioneerd, gebruikt en onderhouden worden dat ook dioxine- en/of furanenemissies worden voorkomen of geminimaliseerd. Het bevoegd gezag kan het bedrijf vragen om aan te tonen dat aan deze eis voldaan is.

Een crematieoven is een stookinstallatie. Dat betekent dat ook moet worden voldaan aan de eisen voor keuring en onderhoud. Bij een gasgestookte oven is dit minimaal 1 keer per 4 jaar. Wanneer het bevoegd gezag twijfelt aan het onderhoud van de emissiebeperkende maatregelen die het bedrijf gebruikt, kan ze

aanvullende eisen stellen aan het onderhoud en de controle hiervan.

6.2 Eisen en maatregelen bij een strooiveld

Bij de realisatie van het crematorium zal ook het strooiveld moeten worden uitgebreid. Hier kunnen nabestaanden de crematie-as verstrooien. Crematie-as bestaat voor het grootste deel uit calcium- en fosforhoudende verbindingen en bevat ook zware metalen als koper, chroom, nikkel en zink. De ondergrond van een strooiveld kan door uitloging van de as worden belast met zware metalen en fosfaten. Om die reden geeft het Activiteitenbesluit⁸ voorschriften voor een strooiveld. Wanneer minder dan 95 verstrooiingen per hectare per jaar plaatsvinden zijn geen aanvullende maatregelen nodig. Daarboven moet de bodemkwaliteit regelmatig worden vastgelegd en zijn eventueel aanvullende maatregelen nodig, zoals een bodemafdichting.

6.3 Gezondheidseffecten crematorium

De GGD regio Utrecht (GGDru) is om advies gevraagd over de mogelijke gezondheidseffecten van een crematorium op Rijnhof. Het uitgangspunt van dit advies is dat wordt voldaan aan het Activiteitenbesluit (zie par. 6.1). Omdat de bewoners zich zorgen maken over kwik en fijnstof (PM 2,5) is hier specifiek naar gekeken. Het is afhankelijk van de concentratie van stoffen in de lucht ter hoogte van de woningen of er gezondheidseffecten te verwachten zijn. De GGDru verwacht geen gezondheidseffecten van het crematorium.

Kwik

Het inademen van kwik is slecht voor de gezondheid⁹. Bij langdurige blootstelling aan kwik kan dit leiden tot blijvende schade. Dit gebeurt bijvoorbeeld als een gebroken een kwikthermometer niet zorgvuldig wordt opgeruimd. Er blijft dan een matig verhoogde concentratie kwik in huis bestaan. Blootstelling aan een verhoogde concentratie kwik kan effecten hebben op de nierfunctie en het zenuwstelsel.

Voor kwik dat vrijkomt bij een crematorium geldt een andere situatie. Er geldt een emissienorm, vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Door de verplichte filterinstallatie wordt het grootste deel van het kwik afgevangen. Het kwik dat vrijkomt wordt verdund in de lucht. GGDru verwacht geen gezondheidseffecten als gevolg van kwik.

Fijnstof (PM 2,5)

Luchtverontreiniging wordt veroorzaakt door wegverkeer, schepen, bedrijven waaronder intensieve veehouderijen en huishoudens¹⁰. In Nederland is met name het verkeer een belangrijke bron van vervuilende stoffen. Door inademing kunnen gezondheidsklachten ontstaan, zoals hoesten maar ook vaatvernauwing en een verstoorde hartslag. Door de emissie van de crematieoven en de toename van het verkeer zal er iets meer fijnstof in de lucht komen. GGDru verwacht geen echter geen relevante toename van de hoeveelheid fijnstof en daardoor ook geen gezondheidseffecten van het crematorium.

⁷ Landschapontwikkelingsplan Woerden, Brons + partners landschapsarchitecten bv, 2011.

⁸ zie www.infomil.nl

⁹ www.ggdru.nl/mijngezondheid/kwik

¹⁰ www.ggdru.nl/mijngezondheid/lucht

Advies GGDru

GGDru geeft aan dat verkeers- en geluidsoverlast ook kunnen leiden tot gezondheidsklachten. De toename van het verkeer is echter beperkt. Van het crematorium is geen geluidsoverlast te verwachten.

Het advies van GGDru is om met de bewoners in gesprek te blijven over de milieuaspecten en de verkeersafwikkeling. Een vertegenwoordiger uit de crematoriumbranche kan uitleg geven hoe een crematorium werkt en wat de oven uitstoot. Ook zou een verspreidingsberekening gemaakt kunnen worden, waarop zichtbaar is hoe de vrijkomende emissie zich verspreidt. Het advies is om bij de afweging van de locatie van het crematorium op Rijnhof ook te kijken naar de afstand tot woningen en de meest voorkomende windrichting.

6.4 Alternatieven voor cremen

De Wet op de lijkbezorging staat drie mogelijkheden van lijkbezorging toe: begraven, cremen en het lichaam ter beschikking stellen aan de wetenschap.

Zoals bij het onderwerp marktconsultatie reeds vermeld, zijn er alternatieven voor cremen in ontwikkeling: resomeren en cryomeren. Uit TNO-onderzoek blijkt dat deze milieuvriendelijker zijn. Ze zijn in Nederland wettelijk (nog) niet toegestaan.

Omdat gemeente Woerden duurzaamheid belangrijk vindt en oog heeft voor de zorgen van de bewoners is onderzocht of – vooruitlopend op wetswijzigingen – in Woerden een proefopstelling zou kunnen komen. Dit is echter niet mogelijk zolang deze nieuwe vormen niet in de wet verankerd zijn.

7. Ruimtelijke aspecten en kwaliteit

7.1 Programma van Eisen

Om een beeld te krijgen wat de vestiging van een crematorium op Rijnhof betekent en hoeveel bebouwing er moet komen is een verkenning uitgevoerd naar het Programma van Eisen (PvE). Het definitief Programma van Eisen zal in een latere fase van het ontwikkelproces opgesteld worden.

Uit de marktconsultatie blijkt dat kwaliteit en identiteit belangrijk zijn. Hieraan is aandacht besteed in deze verkenning van het PvE.

Uitgangspunten voor het Programma van Eisen:

- Kleinschalig crematorium (max. 600 crematies/jaar).
- Dubbelgebruik gebouwen, zowel voor begraven als voor cremieren.
- Hoge kwaliteit van dienstverlening moet mogelijk zijn.
- Ruimte om in te spelen op de vragen en behoeften van nabestaanden en op nieuwe ontwikkelingen in afscheid nemen en gedenken.
- De omvang van de groepen per afscheidsplechtigheid varieert. De gemiddelde groepsgrootte is 60-70 personen.
- Uitbreiding van de bebouwing is nodig. Het bestaande gebouw kan benut worden; het mag ook gesloopt worden.

Voorlopig Programma van Eisen

Het PvE zal later verder uitgewerkt worden.

De hoofdpunten van het voorlopig PvE zijn:

- Een complete voorziening, dat wil zeggen naast ruimte voor afscheidsplechtigheden en condoleances ook rouwkamers (zie ook bijlage 1 voor de functies en ruimtes).
- Circa 1200 m² BVO (bruto vloeroppervlak) voor het crematorium. Een ervaringsgetal dat ook in de marktconsultatie is genoemd. Dit is exclusief buitenruimte, bijvoorbeeld voor een terras of parkeren van de rouwauto e.d. Het is ook exclusief de dienstruimte voor de begraafplaats (ruimte voor personeel, opslag van materiaal en materieel en buitenopslag).
- Goede ruimtelijke kwaliteit van gebouwen en omgeving. Passend bij de begraafplaats en het landschap van het Groene Hart (zie ook par. 5.6).
- Benutten van de landschappelijke kwaliteit en de ligging van Rijnhof.
- Gebouwen en terrein moeten voldoen aan de eisen voor toegankelijkheid voor mindervaliden.
- Gebouwen moeten goed bereikbaar zijn voor bezoekers en voor de rouwauto.
- 70-75 parkeerplaatsen, zodat bij twee aansluitende plechtigheden er voldoende parkeerruimte is voor beide groepen nabestaanden en voor bezoekers van een graf.
- Fietsenstalling.
- Buitenverlichting op parkeerplaats en rond gebouwen ten tijde van uitvaarten en condoleances (zeker in de winter belangrijk). Geen aantasting van natuur en landschap door extra verlichting op tijden dat het niet nodig is.
- Extra ruimte voor asbestemmingen.
- Duurzaam bouwen.

Voor een onderbouwing van het bouwoppervlak wordt verwezen naar bijlage 1.

7.2 Ruimtelijke kwaliteit

Aanvullend op de algemene welstandseisen zullen eisen worden gesteld voor de nieuwbouw. Deze aanvullende eisen zijn nodig om de gebouwen op een passende wijze op te nemen in het landschap en een bijdrage te leveren aan de Woerdense identiteit. Op waardige wijze afscheid nemen vraagt om ingetogenheid en extra aandacht voor ruimtelijkheid en kwaliteit. Ook hiervoor is een verkenning uitgevoerd. Dit leidt tot de volgende kwaliteitscriteria:

A. Vanuit de nabije omgeving gezien vormt de bebouwing accenten die gezien mogen worden, zonder opdringerig of monumentaal te zijn. Gebouwen worden niet weggestopt, ze moeten gevonden kunnen worden.

Figuur 27. Boerderij met erfbeplanting als aantrekkelijk accent in het landschap.

B. Gebouwen sluiten in volume en vorm aan op de kenmerken van de landelijke bebouwing langs de linten en in het landschap. Dit zijn hoofdzakelijk clusters van langgerekte volumes met een forse kap. Gevraagd wordt om een eigentijdse vertaling van traditionele vormen en stijlen, geen historiserende gebouwen als kopieën van oude gebouwen.

Figuur 28. Voorbeelden van eigentijdse vertaling van traditionele vormen en materialen.

C. Bij gedeeltelijke sloop en nieuwbouw wordt een nieuw ensemble van de gerenoveerde bouwdelen en de nieuwe gebouwdelen nagestreefd, waarbij oud en nieuw van elkaar te onderscheiden zijn. De essentiële kenmerken van de gerenoveerde bouwdelen worden zoveel mogelijk versterkt.

Figuur 29. Voorbeeld van oud en nieuw tot een nieuw ensemble geschakeld.

D. De materialen die zichtbaar worden toegepast voor de buitengevel, dak en vloer zijn hoogwaardig en ook na vele jaren nog steeds mooi. De materialen passen in het palet van materialen dat vanouds in het landschap wordt toegepast, zoals baksteen, hout, keramische dakpannen en riet en voor de details natuursteen.

E. Technische installaties zijn in het gebouwontwerp opgenomen en niet zichtbaar vanuit de omgeving. Dit geldt ook voor buitenopslag.

F. De buitenruimte rond de bebouwing wordt in samenhang met de bebouwing ingericht, zoals een erf en een boerderij zorgvuldig samenhangend zijn ingericht.

Figuur 30. De aanwezigheid van water in de directe omgeving leent zich goed om een aansluiting te vinden bij het omliggend landschap en aantrekkelijke doorzichten te bieden vanuit en op de gebouwen.

7.3 Locatie crematorium op Rijnhof

Er is een verkenning uitgevoerd naar de locaties op Rijnhof waar een crematorium gebouwd zou kunnen worden. Hierbij is rekening gehouden met een bouwoppervlak van circa 1200 m² BVO. De locatie van het gebouw moet enerzijds de exploitant de mogelijkheid geven om de bezoekers te ontvangen, de dienstverlening te organiseren en efficiënt te werken. Anderzijds is de landschappelijke inpassing en de aanleg van de buitenruimte van belang. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de loopafstand vanaf de parkeerplaats en de bereikbaarheid van de begraafplaats voor bezoekers van een graf op het moment dat er een uitvaart is. En met de afstand van 100 meter tot woningen.

De mogelijkheden zijn :

1. Op de locatie van de huidige aula en de opslagruimte. In dit geval is er nog de keuze om de bestaande aula te benutten en uit te breiden of om deze te slopen en er een geheel nieuw pand neer te zetten.
2. Op Rijnhof Zuid aan de oostkant van de waterpartij.
3. Op Rijnhof Zuid aan de westkant van de waterpartij.

In figuur 32 zijn de drie locaties globaal aangegeven op de plattegrond van Rijnhof. Tijdens de marktconsultatie hebben enkele partijen het advies gegeven de bestaande aula te benutten, op te knappen en uit te breiden. Anderen gaven het advies een nieuw gebouw op Rijnhof Zuid te realiseren. De locatie en het gebouw moeten passen bij de visie van de exploitant die het crematorium zal bouwen en exploiteren. Om die reden wordt nu geen keuze gemaakt voor de definitieve locatie op Rijnhof.

Figuur 31. Mogelijke locaties voor een crematorium op begraafplaats Rijnhof.

8. Stappenplan realisatie crematorium

8.1 Stappenplan

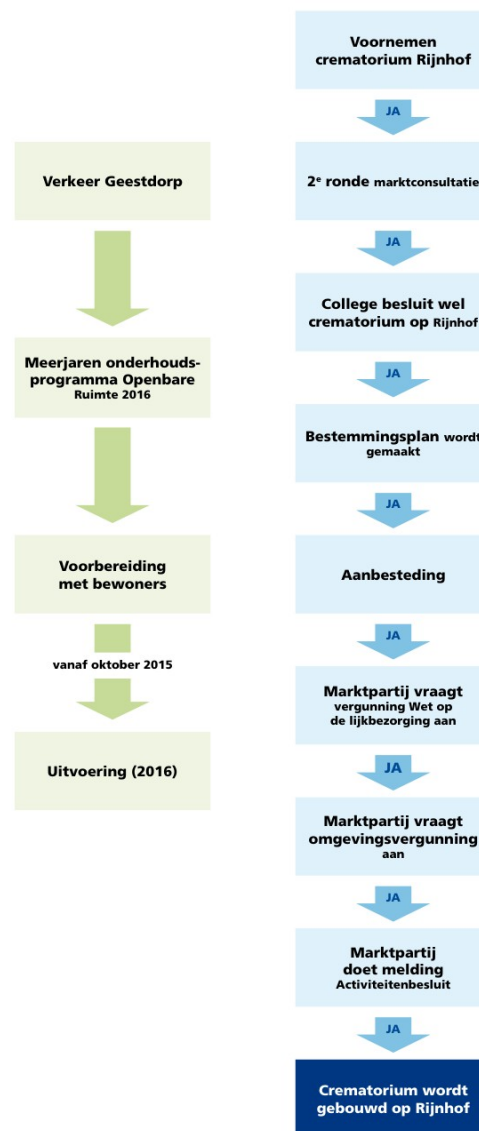
Voordat het crematorium de deuren kan openen, moeten nog verschillende stappen gezet worden. In hoofdlijnen komt dit neer op:

- Collegebesluit waarbij het voornemen om een crematorium te vestigen op begraafplaats Rijnhof wordt omgezet in een definitief besluit.
- Opstellen en vaststellen bestemmingsplan. Meer hierover in de volgende paragraaf.
- Keuze van exploitant/marktpartij voor het crematorium. Hoe dit vorm krijgt, kan worden uitgewerkt in de periode dat gewerkt wordt aan het bestemmingsplan. Het is belangrijk hierbij te kijken naar de ontwikkelingen op het gebied van lijkbezorging en herdenken en van uitvaartorganisaties.
- Aanvraag door en verlenen van een vergunning voor een bijzonder crematorium aan de exploitant in het kader van de Wet op de lijkbezorging. De Wet op de Lijkbezorging geeft aan dat voor het vestigen, uitbreiden of wijzigen van een bijzonder crematorium een vergunning van het College nodig is. Een vergunning voor een bijzonder crematorium kan pas verleend worden wanneer dit voornemen tenminste 30 dagen daarvoor gepubliceerd is. Belanghebbenden kunnen tegen het besluit vergunning te verlenen voor een bijzonder crematorium bij Gedeputeerde Staten in beroep gaan.
- Planontwikkeling door de exploitant, zoals het laten maken van een ontwerp voor de gebouwen en de landschappelijke inpassing en de technische uitwerking.
- Aanvraag en verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van het crematorium. Wanneer het ontwerp voor het

crematorium gereed is, dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Er is geen omgevingsvergunning milieu nodig. Tegen de omgevingsvergunning kan bezwaar gemaakt worden. Hierbij zijn de mogelijkheden om bezwaar te maken dezelfde als bij het bestemmingsplan.

- Melding realisatie crematorium in het kader van het Activiteitenbesluit. Deze melding kan gelijktijdig met de aanvraag van de omgevingsvergunning gedaan worden.
- Bouwen en inrichten van het crematorium. De aandachtspunten voor het bouwproces zijn de aanvoer van materialen en het bouwverkeer over Geestdorp en het voorkomen van overlast door de bouw op de begraafplaats. Hierover zullen te zijner tijd met de exploitant van het crematorium afspraken gemaakt worden.

Een planning is niet te geven, omdat we weten dat de omwonenden bezwaar zullen maken tegen het crematorium. Ook anderen kunnen bezwaar maken. Het is niet in te schatten hoe lang de afhandeling van de procedures gaat duren.

8.2 Opstellen bestemmingsplan

Begraafplaats Rijnhof heeft de bestemming 'Maatschappelijk/begraven'. Uitbreiding van de gebouwen is mogelijk als aangetoond wordt dat het van belang is voor de exploitatie van de begraafplaats. Het College kan daarvoor ontheffing verlenen.

Een crematorium past echter niet binnen de bestemming begraven. Er is een nieuw bestemmingsplan nodig voor Rijnhof. Hierin moet voor Rijnhof de brede bestemming 'lijkbezorging' of 'maatschappelijk' wordt vastgelegd.

Het opstellen van het bestemmingsplan begint met het verzamelen van informatie over het gebied en het uitvoeren van noodzakelijke onderzoeken, zoals bijvoorbeeld een natuurtoets. Vervolgens start de bestemmingsplanprocedure, waarbij reacties, zienswijzen en bezwaren kunnen worden ingediend (zie bijlage 2).

De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan inclusief procedures, interne uren en communicatie worden geraamd op € 75.000.

Figuur 32. Schema stappenplan vestiging crematorium.

9. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Uit het verkennend onderzoek dat in 2014 en 2015 is gedaan, kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Uit de prognoses van het aantal crematies in Woerden en de regio en de marktconsultatiegesprekken blijkt dat een crematorium in de gemeente Woerden – onder voorwaarden – haalbaar is.
- Een belangrijke voorwaarde voor de haalbaarheid is dat er behalve het crematorium van DELA in Leidsche Rijn geen ander crematorium in de regio (binnen een straal van 20 km vanaf Woerden) blijkt.
- Andere voorwaarden zijn:
 - o Bij voorkeur op een begraafplaats.
 - o Een totaalvoorziening realiseren met een eigen identiteit en een neutrale uitstraling.
 - o Uitstekende dienstverlening, ruime tijden voor afscheidsplechtigheden.
 - o Goede bereikbaarheid.
 - o Beperken van de kosten.
- Begraafplaats Rijnhof is voorkeurslocatie. Dit wordt bevestigd door de marktconsultatie.
- Vestiging van een crematorium op Rijnhof betekent dat het bestaande pand wordt opgeknapt of vervangen door eigentijdse voorzieningen. Dat is een verbetering van de voorzieningen bij begravenissen.
- De ontsluiting van Rijnhof via Geestdorp is een aandachtspunt, omdat de weg een smal wegprofiel heeft en er veel fietsers gebruik van maken. De second opinion geeft aan dat het extra verkeer als gevolg van een kleinschalig crematorium geen problemen hoeft op te leveren voor de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid. Vestiging van een kleinschalig crematorium is mogelijk en verantwoord. De mogelijke knelpunten zijn

vooral punten die nu ook al spelen. De second opinion geeft aanbevelingen die kunnen worden meegenomen bij de voorbereiding van het groot onderhoud van de weg. Die voorbereiding gebeurt samen met de bewoners vanaf oktober 2015.

- Er is voldoende ruimte op Rijnhof om een crematorium te realiseren en de bebouwing landschappelijk in te passen in combinatie met mogelijkheden voor begraven en asbestemmingen op de lange termijn.
- De omwonenden maken zich zorgen over de effecten van de vestiging van een crematorium op Rijnhof. Zij vrezen verkeersoverlast, gezondheidseffecten, afname van hun woongenot en vermindering van de waarde van woning/bedrijf en verstoring van de rust, de stilte, natuur en landschap.
- Er zijn geen gezondheidseffecten te verwachten voor de omwonenden als gevolg van een crematorium op Rijnhof.
- Om een crematorium op Rijnhof mogelijk te maken is wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk.
- De provincie wil meewerken aan wijziging van het bestemmingsplan om een crematorium mogelijk te maken onder voorwaarde dat verkeersknelpunten voorkomen worden en een goede landschappelijke inpassing van de gebouwen.
- Een crematorium op Rijnhof is geen gelopen race. De omwonenden hebben aangegeven alle mogelijkheden te benutten om een crematorium op Rijnhof tegen te gaan. Een goede voorbereiding en zorgvuldige uitvoering van procedures zijn nodig om te komen tot realisatie van het crematorium. De bezwaar- en beroepsprocedures zullen tijd kosten en ze brengen extra kosten met zich mee.

Aanbevelingen

Op basis van het verkennend onderzoek zijn de volgende aanbevelingen:

- Kiezen voor begraafplaats Rijnhof als locatie voor een crematorium. De locatie is voor een crematorium zeer belangrijk. De punten die over locatie zijn ingebracht bij de marktconsultatiegesprekken zijn meegenomen bij het locatieonderzoek. Uit het locatieonderzoek komt begraafplaats Rijnhof als voorkeurslocatie naar voren. Er is voldoende ruimte beschikbaar.
- Als eerstvolgende stap een bestemmingsplan op laten stellen voor Rijnhof waarin lijkebezorging in brede zin mogelijk wordt gemaakt. Naar verwachting zal de bestemmingsplanprocedure een aantal jaren in beslag nemen. Het is niet zinvol om eerst een marktpartij te zoeken voor de realisatie en exploitatie. De kans is groot dat zij zich niet aanmelden in verband met de onzekerheden of dat zij tussentijds afhaken.

Colofon

Uitgave

Gemeente Woerden
Realisatie en Beheer
September 2015

Tekst

[redacted] (projectleider crematorium Woerden)

Met dank aan

de leden van de projectgroep crematorium Woerden:

[redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

en [redacted]

Met medewerking van

[redacted] (tekstredactie) en Studio Q (vormgeving).

Bijlagen

Bijlage 1: Raming m² bouwoppervlak voor een crematorium

Onderstaand een raming van de benodigde oppervlakte bebouwing. Hierbij is nog niet gekeken hoe de bestaande bebouwing en nieuwe functies bij elkaar zouden moeten aansluiten en de gewenste routing.

In onderstaande tabel is nog geen rekening gehouden met bijkomende ruimtes als gangen, werkkast, meterkast, technische ruimte voor installaties, etc. (geen m² BVO).

In de bouw wordt gerekend met m² BVO = bruto vloer oppervlak. De omslagfactor van netto naar bruto vloeroppervlak varieert gemiddeld van 1,2-1,4.

Ruimte	Raming oppervlakte per ruimte
Ontvangstruimte	50-70 m ²
Familiekamer, ook te benutten als kleine afscheidsruimte	25-35 m ²
Garderobe	15 m ²
Toiletten	10 m ²
Aula	150 -180 m ²
Technische ruimte (beeld-en geluidspelers en opname apparatuur, patchkast, e.d.)	10 m ²
Bloemenruimte/diensthal	10 m ²
Koffiekamer	150-200 m ²
Terras bij koffiekamer	10-30 m ²
Keuken, koelruimte en voorraadruimte	20-40 m ²
Kantoorruimte/receptie	12-25 m ²
Urnenwinkel	20-25 m ²
Ontvangstkamer	16 m ²
Chauffeurs/dragers ruimte	15 m ²
24-uursopbaarruimte	20 m ² /stuk 40-60 m ²
Garderobe personeel + toiletten	20 m ²
Gezamenlijke koffieruimte bij opbaarruimte	20 m ²
Koeling bij opbaarruimte	10-15 m ²
Verzorgingsruimte	0-25 m ²
<i>subtotaal</i>	<i>603-821 m²</i>
Crematieruimte	
Technische ruimte met oven en filters.	50-80 m ²
Ontvangstruimte/invoerruimte	40-60 m ²
Toiletten bezoekers	5 m ²
Asbehandelingsruimte	20-25 m ²
Werkplek bediening	10-15 m ²
Douche en toilet voor medewerk oven/as	7-10 m ²
Algemene nis	15-20 m ²
Bergruimte	15 m ²
<i>subtotaal</i>	<i>162-230 m²</i>

Locatie	Basis m ²
Hoofdgebouw	602-821
Crematieruimte	162-230
<i>Totaal</i>	<i>765-1050</i>
<i>BVO</i>	<i>920-1500</i>

Op de begraafplaats is ook ruimte voor medewerkers van de begraafplaats en opslagruimte voor de begraafplaats nodig. Die is er nu ook. De gebouwde oppervlakte is nu 92 m².

Bijlage 2: Bestemmingsplanprocedure

Het opstellen van het bestemmingsplan begint met het verzamelen van informatie over het gebied en het uitvoeren van noodzakelijke onderzoeken, zoals bijvoorbeeld een natuurtoets. Er wordt een conceptvoorstelbestemmingsplan opgesteld, dat ambtelijk wordt besproken met diverse instanties en instellingen. De reacties worden verwerkt. Het resultaat is het voorontwerpbestemmingsplan dat naar het College gaat. Het College geeft het voorontwerpbestemmingsplan vrij voor inspraak. Daarna start de inspraakprocedure. Deze wordt bekend gemaakt op de in Woerden gebruikelijke wijze: via de gemeentepagina in de Woerdense Courant en de website. Het bestemmingsplan ligt dan ter inzage. Tijdens deze periode wordt ook een bijeenkomst georganiseerd waar de inwoners van Woerden en andere belanghebbenden informatie kunnen krijgen over het bestemmingsplan. In de periode dat het bestemmingsplan ter inzage ligt, kunnen reacties ingediend worden. Na afloop van de terinzagelegging worden de reacties verwerkt en eventueel wordt het voorontwerp aangepast. Dit leidt tot het ontwerpbestemmingsplan.

Het ontwerpbestemmingsplan, inclusief de beantwoording van de inspraak- en overlegreacties, wordt aan het College voorgelegd. Wanneer het College instemt met het ontwerp en dit vrijgeeft voor de vaststellingsprocedure ligt het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage. In die periode kan iedereen een zienswijze indienen. Ook deze terinzagelegging wordt aangekondigd via de gebruikelijke Woerdense communicatie-

middelen. Na verwerking van ingediende zienswijzen wordt het bestemmingsplan aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad beslist over de zienswijzen en over de vaststelling van het bestemmingsplan.

Het besluit van de gemeenteraad wordt – samen met het vastgestelde bestemmingsplan – 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode is het mogelijk beroep in te stellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Beroep instellen kan alleen wanneer men eerder een zienswijze heeft ingediend. Het bestemmingsplan is dan wel in werking getreden, er kunnen vergunningen verleend worden. Dit kan tegen gehouden worden wanneer degenen die beroep instellen ook een voorlopige voorziening aanvragen. Dan mag de gemeente geen omgevingsvergunning afgeven en kan niet gestart worden met de fysieke ontwikkeling.

Wanneer geen beroep wordt ingesteld tegen het vastgestelde bestemmingsplan, wordt het bestemmingsplan onherroepelijk.

Figuur 33. Schema bestemmingsplanprocedure